

SUOMEN KROMFOHLÄNDER RY

JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA 2007-2011

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Yhteenveto
- 2 Rodun tausta
- 3 Järjestöorganisaatio ja sen historia
- 4 Nykytilanne
 - 4.1 Populaation koko ja rakenne
 - 4.2 Jalostusmateriaali ja kasvatustoiminta
 - 4.2.1 Jalostusmateriaali
 - 4.2.2 Kasvatustoiminta
 - 4.3 Luonne ja käyttöominaisuudet
 - 4.4 Terveys
 - 4.4.1 Yleinen terveystilanne
 - 4.4.2 PEVISA-ohjelmaan sisällytettävät sairaudet
 - 4.4.3 Suomessa rodulla todetut merkittävät perinnölliset sairaudet
 - 4.4.4 Yhteenveto rodulla muissa maissa ja kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista
 - 4.5 Ulkomuoto
- 5 Yhteenveto aiemman jalostusohjelman toteutumisesta
- 6 Jalostuksen tavoitteet ja strategiat
 - 6.1 Visio
 - 6.2 Rotuyhdistyksen tavoitteet ja keinot
 - 6.2.1 Yleiset tavoitteet
 - 6.2.2 Geenipohjan laajuus
 - 6.2.3 Koiran terveys
 - 6.2.4 Ulkomuodolliset ominaisuudet
 - 6.2.5 Luonne
 - 6.3 Uhat ja mahdollisuudet
 - 6.4 Varautuminen ongelmiin
 - 6.5 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi
 - 6.5.1 Kasvattajakollegion kokoonpano
 - 6.5.2 Kasvattajakollegion jäsenet
 - 6.5.3 Kasvattajakollegion tehtävät
 - 6.5.4 Jalostuskoiralle asetettavat suositukset
 - 6.5.5 Kasvattajan vastuu
 - 6.5.6 Uroksen omistajan vastuu
 - 6.5.7 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi 5-vuotiskaudella 2007 - 2011
- 7 Tavoiteohjelman toteuttamisen seuranta
- 8 Lähteet
- 9 Liitteet

*Kuvat Suomen kromfohrländer yhdistyksen kuva-arkistosta.
Kuvan koirat eivät liity sivulla mahdollisesti kuvattuihin sairauksiin.*

JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA

Luonnos 1.3.2007

Hyväksytty rotuyhdistyksen yleiskokouksessa pp.kk.vvvv
Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa pp.kk.vvvv
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt pp.kk.vvvv

1 Yhteenveto

Nykyisestä kromfohländer-kannasta 249 koira, noin 67 %, on rotuyhdistyksen jäsenten omistuksessa (jäsentiedot 31.12.2005). Kromfohländerin kasvatus tapahtuu kokonaan rotuyhdistyksen piirissä, mikä on erittäin arvokas asia jalostuksen kannalta. Yhdistyksen ei ole tarvinnut kantaa huolta villistä kasvatuksesta tai rekisteröimättömistä pentueista. Kasvattajien ja yhdistyksen välinen yhteistyö ja tiedonvaihto on toimivaa ja avointa. Rodulla esiintyviä perinnöllisiä sairauksia vastustetaan kasvattajien ja jalostusurosten omistajien vapaaehtoisuuden pohjalta ja tämä toimintatapa on osoittautunut toimivaksi, joten yhdistyksessä ei ole katsottu tarpeelliseksi liittyä PEVISA-ohjelmaan.

Nämä olosuhteet antavat hyvän lähtökohdan jalostuksen haasteiden kohtaamiseen ja toiminnan kehittämiseen. Yhdistyksen tavoitteena on säilyttää hyvä ja luottamuksellinen yhteistyö ja keskeinen tekijä yhteistyössä on tiedonkeruun, -käytön ja -välityksen kehittäminen.

Kromfohländer on nuori rotu ja lukumääräisesti pieni rotu. Suomalainen kanta on noin 10 % koko rodun olemassa olevasta kannasta. Ongelmana on pienelle rodulle tyypillinen jalostuspohjan kapeus ja kannan suuri sukulaisuusaste. Suomessa viime vuosikymmenten jalostustyö on kuitenkin tuottanut tulosta sikäli, että rodun terveyden, luonteen ja ulkomuodon taso on varsin hyvä, joten jalostukseen on periaatteessa saatavissa hyviä yksilöitä ja on mahdollista tehdä työtä geenipohjan laajentamiseksi ilman, että uhkana on rodun tason romahtaminen. Geenipohjan laajentaminen ja sukulaisuusasteen pienentäminen ovat tärkeimmät tavoitteet tulevaisuudessa rodun elinkelpoisuuden säilyttämiseksi.

Suomessa kasvatetaan pelkästään rodun karkeakarvaista, parrallista muunnosta, joka on rodun alkuperäinen tyyppi. Tietyvästi maassamme on nykyään ainoastaan yksi sileäkarvaista muunnosta edustava kromfohländer. Jalostustilanne on siten selkeä eikä tässä tavoiteohjelmassa nähdä tarpeelliseksi ottaa kantaa sileäkarvaisen muunnoksen jalostukseen. Muunnosten sekoittamiseen yhdistyksellä on kielteinen kanta.

Koirakannan kokoa määritettäessä on jalostuksen tavoiteohjelmassa käytetty 12 vuoden ajanjaksoa. Nykyinen kanta käsittää siten vuosina 1995 – 2006 syntyneet koirat. Esitetyt tilastotiedot koskevat tätä ajanjaksoa ellei tilaston kohdalla ole muuta mainittu.

Maria Åkerblom

2 Rodun tausta

Kromfohländer on yksi nuorimmista saksalaisista koiraroduista ja hyväksytty kansainvälisesti FCI:ssä vuonna 1955. Rodun ensimmäinen kasvattaja, rouva Ilse Schleifenbaum, asui Siegenin lähellä eteläisessä Nordrhein-Westfalenissa lähellä "Krom Fohrin" aluetta, jota kutsutaan nykyäksaksi "Krumme Furche". Rodun nimi kromfohländer on syntynyt näistä sanoista.

Legendan mukaan kromfohländer-rodun kantaisä on koira, jonka amerikkalaiset sotilaat toivat mukanaan Ranskasta Saksaan vuonna 1945. Varmuutta ei ole koiran rodusta tai edes puhdasrotuisuudesta, mutta roduksi on arveltu griffon fauve de bretagne eli bretagnengriffonia tai grand griffon vendeenia. Saksassa koira joutui eroon isännistään ja Siegeniläisen asianajajan rouva Ilse Schleifenbaum otti sen huostaansa ja antoi sille nimeksi Peter. Kotikoirana elänyt Peter pääsi parittelemaan naapurin musta-valkoisen kettuterrierin Fiffin kanssa. Syntyi pentue, jonka pennut olivat harvinaisen tasalaatuisia ollakseen sekarotuisia. Ilse Schleifenbaum ihastui näihin elegantteihin, keskikokoisiin, eloisiin, uskollisiin ja oppivaisiin koiriin ja alkoi jalostaa niistä edelleen rotua.

Vuonna 1962 Maria Åkerblom toi Saksasta Suomeen ensimmäisen kromfohländerin, narttu Blaeki vom Lennebergin, joka oli astutettu Alex von Mazeppa-nimisellä uroksella. Blaeki synnytti kuusi pentua, jotka Åkerblomin kolmen muun saksantuonin, uros Dirk vom Lennebergin ja narttujen Astrid von Mazeppan ja Nisba vom Wellersbergin, kanssa muodostivat tulevine pentuineen Suomen alkuländerikannan.

1970-luvulla rotu levisi Sveitsiin, jossa on tällä hetkellä Saksan ja Suomen lisäksi eniten kromfohländereitä. Myös Tanskassa, Ruotsissa, ja Itävallassa rotua esiintyy pieniä määriä. Isossa-Britanniassa ja USAssa on muutamia yksittäisiä koiria. Saksan, Sveitsin ja Suomen lisäksi myös Tanskassa on rotuyhdistys.

3 Järjestöorganisaatio ja sen historia

Vuonna 1976 perustettiin Suomen Seura- ja Kääpiökoirayhdistyksen kromfohländer-alajaosto. Puheenjohtajaksi valittiin Tiina Koponen. Vuonna 1997 perustettiin Kajaanissa Suomen Kromfohländer ry. Samana vuonna yhdistys hyväksyttiin myös Suomen Kennelliitto ry:n ja Suomen Seurakoirayhdistys ry:n jäseneksi. Yhdistys kuuluu myös Helsinginseudun kennelpiiriin. Vuonna 2006 yhdistys hyväksyttiin Suomen Agilityliitto ry:n jäseneksi.

Yhdistys toimii rodun harrastajien yhdyssiteenä Suomessa. Se pyrkii kehittämään rotua ja tekemään sitä tunnetuksi. Rodun jalostustoimintaa ohjaa yhdistyksen hallituksen valitsema, kromfohländerkasvattajista koostuva kasvattajakollegio. Yhdistyksen tiedotus- ja valistustyön tavoitteena on saavuttaa Suomessa kaikki kromfohländereiden omistajat ja muut rodusta kiinnostuneet. Lisäksi yhdistys pyrkii tekemään yhteistyötä muiden maiden rotuyhdistysten ja – järjestöjen kanssa.

Av Ros-logen koiria 1980-luvulla.

Yhdistyksellä on noin 270 jäsentä. Yhdistyksen lehti Länderi ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lisäksi julkaistaan vuosittain näyttely- ja kilpailutuloksia sisältävä vuosikirja. Yhdistys järjestää vuosittain erikoisnäyttelyn, agilitykisat, viikonlopun mittaisen kesäleirin, kevätpäivät, agilityn koulutuspäivät sekä kasvattajapäivät joka toinen vuosi.

Yhdistys osallistuu ulkomuototuomarien erikoiskoulutus- ja koearvostelutilaisuuksiin järjestämällä niihin mallikoirat ja koulutusmateriaalin.

4 Nykytilanne

4.1 Populaation koko ja rakenne

Kromfohländereitä on rekisteröity maassamme rodun Suomeen tulosta vuodesta 1962 vuoden 2006 loppuun mennessä yhteensä 1224 koiraa (luku sisältää myös tuontikoirat). Rekisteröintimäärät ovat koko ajanjakson ajan vaihdelleet useimpina vuosina 20 ja 50 välillä. Yli 50 koiraa on rekisteröity vain kahdesti, vuonna 1972 55 ja vuonna 1979 56. Alle 20 koiran on rekisteröinneissä jääty 12 kertaa. Kromfohländerin kulta-aika rekisteröintien valossa osuu 1960-luvun lopulle ja 1970-luvulle. 1980-luku ja 1990-luvun alkupuoli on ollut hiljaisempaa ja viimeisten kymmenen vuoden aikana on rodun kasvatus taas vilkastunut.

Lukumääräisesti pienessä rodussa vaihtelu on suurta, rekisteröintien määrä ei ole nykyisinkään vakiintunut vaan heilahtelee vuosittain jopa useampia kymmeniä. Pentueiden määrä on vaihdellut vuosittain 3 – 8 pentueen välillä keskiarvon ollessa 4,9. Pentueita suunnitellaan enemmänkin, mutta monesti suunnitelmat jäävät toteutumatta mm. epäonnisten astutusyritysten vuoksi, mikä näkyy heti ko. vuoden rekisteröintimäärässä. Uroksia on nykyisessä koirakannassa noin 6 % enemmän kuin narttuja.

Tarkasteltaessa kannan kokoa 12 vuoden syklissä on kuitenkin nähtävissä loiva nouseva suunta. Jakson 1993 - 2004 rekisteröinnit ovat 8,9 % suuremmat edelliseen 12-vuotisjaksoon verrattuna ja jakson 1994 - 2005 vastaavasti 2,2 % suuremmat. Yhdistyksen haasteena on pitää yllä ja vahvistaa kannan koon kasvua, sillä suurempi kanta antaa enemmän mahdollisuuksia jalostuksessa taisteltaessa geenipohjan kutistumista vastaan. Kannan kasvattamisen tulee kuitenkin olla suunniteltua ja harkittua ja pentueiden kasvatusta vain määrää silmällä pitäen on vältettävä.

Suomessa ei koirakannassa ole erotettavissa eri linjoja vaan koko populaatio muodostaa "Suomen linjan". Ruotsin koirankanta perustuu Suomesta vietyihin koiriin ja on siten käytännössä suomalaiseseen koirakantaan kuuluva. Ruotsalaisten koirien käytön hyöty geenipohjan laajentamiseen on siten samaa luokkaa kuin suomalaisten koirien jalostuskäytöllä. Saksasta tuotujen koirien taustaltakin löytyy usein Suomesta sinne vietyjä koiria tai samoja saksalaisia koiria. Suomalaisten koirien kanssa täysin erilinjaisia tuontikoiria on vain muutama. Suurin hyöty populaatiollemme

Krumme Furche Kapriole ja Annabell von der Holderheide

olisi, mikäli jalostuskäyttöön saataisiin sellaisia ulkomaisia koiria, jotka todella ovat täysin erilinjaisia. Tosin kun rotu on nuori voidaan jokainen yksilö hyvinkin johtaa kanta-Peteriin ja Fiffiin mentäessä noin 15-20 sukupolvea taaksepäin.

Ensimmäiset tuontikoirat 1960-luvun neljän alkuländerin jälkeen saatiin maahamme vasta vuonna 1992. Vuosina 1992 - 2006 koiria on tuotu yhteensä 21, joista 13 urosta ja 8 narttua. Tuontikoirat ovat Saksasta 12, Sveitsistä 1 ja Ruotsista 8. Suomesta on viety koiria Saksaan, Sveitsiin, Ruotsiin, Tanskaan, Italiaan, Iso-Britanniaan ja Yhdysvaltoihin.

KOIRIEN REKISTERÖINNIT VUOSITTAIN

SYNTYMÄVUOSI	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
SYNT. PENTUEET 2	4	4	3	4	3	4	8	
PENTUJA YHTEENSÄ	16	24	26	20	25	18	25	48
uroksia	6	15	20	10	16	7	8	28
narttuja 10	9	6	10	9	11	17	20	
TUONNIT YHTEENSÄ	3	0	0	0	0	0	3	0
uroksia	3	0	0	0	0	0	3	0
narttuja 0	0	0	0	0	0	0	0	
KAIKKI YHTEENSÄ	19	24	26	20	25	18	28	48
uroksia yhteensä 9	15	20	10	16	7	11	28	
narttuja yhteensä	10	9	6	10	9	11	17	20

SYNTYMÄVUOSI	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
SYNT. PENTUEET	3	7	8	3	8	4	4
PENTUJA YHTEENSÄ	23	36	43	20	45	32	25
uroksia	7	19	22	10	28	17	12
narttuja	16	17	21	10	17	15	13
TUONNIT YHTEENSÄ	0	2	3	1	3	1	1
uroksia	0	2	1	1	0	1	1
narttuja	0	0	2	0	3	0	1
KAIKKI YHTEENSÄ	23	38	46	21	48	33	26
uroksia yhteensä	7	21	23	11	28	18	13
narttuja yhteensä	16	17	23	10	20	15	13

KOIRIEN LUKUMÄÄRÄT 12 VUODEN JAKSOISSA

SYNTYMÄVUODET	1992 - 2003	1993 - 2004	1994 - 2005	1995 - 2006
SYNT. PENTUEET	53	59	59	59
PENTUJA YHTEENSÄ	324	353	361	360
uroksia	168	190	192	184
narttuja	156	163	169	176
TUONNIT YHTEENSÄ	14	15	16	18
uroksia	11	8	9	10
narttuja	3	7	7	8
KAIKKI YHTEENSÄ	338	368	377	378
uroksia yhteensä	179	198	201	194
narttuja yhteensä	159	170	176	183

Rekisteröintitilasto vuosilta 1962 - 2006 on liitteenä 3.

4.2 Jalostusmateriaali ja kasvatustoiminta

4.2.1 Jalostusmateriaali

12-vuoden ajanjaksolla 1995 - 2006 on jalostukseen käytetty 36 eri urosta, joista 6 tuontiurosta ja 7 kertaa on käyty ulkomailla astutusmatkalla. Jalostusikäisestä uroskannasta (s. 1993 - 2004, 198) laskettuna osuus on 18 %.

Yksi pentue on 21 uroksella, kaksi pentuetta 9 uroksella, kolme pentuetta neljällä uroksella ja 4 pentuetta kahdella uroksella. 20 pentua tai yli on kolmella uroksella, suurin pentumäärä on 23 pentua.

Eri narttuja on jalostukseen käytetty 38, joista tuontinarttuja 2. Jalostusikäisestä narttukannasta (s. 1993 - 2004, 170) laskettuna osuus on 22 %.

Yksi pentue on 22 nartulla, kaksi pentuetta 12 nartulla, kolme pentuetta kolmella nartulla ja neljä pentuetta yhdellä nartulla. 20 pentua tai yli on neljällä nartulla, suurin pentumäärä on 25 pentua.

Kannan sukulaisuusaste kuudella sukupolvella laskettuna on 7,41 %. 12-vuoden aikajaksoissa tarkasteltuna prosentti on pysynyt yli 7 prosentissa. 6-vuoden aikajaksoissa tarkasteltuna keskimääräinen sukulaisuusaste on sen sijaan noussut välillä selvästi yli 8 prosentin. Viimeisimmissä kahdessa jaksossa prosentti on kuitenkin pudonnut 7:ään, mihin vaikuttaa se, että vuonna 2005 kolmessa pentueessa neljästä käytettiin ulkomaista urosta.

Primoksen Hillankukka

Kipazin Cape Brandy

TILASTOTIETOJA JALOSTUKSEEN KÄYTETYISTÄ KOIRISTA v. 1995 - 2006

UROKSET

Nimi	Pentueita 1995 - 2006	synt.vuodet	Pentuja	Jälkeläisten osuus% kannasta *)
Lurvendhalis Denethor "Vapo"	1	1996	7	1,94
Gloriole Achim "Aki"	1	1995	8	2,22
Sad Sack's Charlie Brown "Kyösti"	1	1996	6	1,67
Krumme Furche Lothar	1	1995	6	1,67
Hobbitt vom Rauhen Stein (UL)	1	1996	5	1,39
Lurvendhalis Haldir "Mikki"	2	1996	14	3,89
Lurvendhalis Narmacil "Topi"	1	1997	2	0,55
Kaihelin Seidel "Bobi"	2	1997, 2001	12	3,33
Aljoscha von der Napoleonsnase (UL)	1	1997	7	1,94
Ajax vom Rämertor (UL)	1	1998	1	0,28
Lurvendhalis Lamath "Oskari"	3	1998, 1999, 2002	21	5,83
Minimaxin Supernova "Nova"	1	1998	8	2,22
Arriba vom Hoppenberg (UL)	1	1998	8	2,22
Charles's Wain Berggaist "Peikko"	4	1999, 2000, 2002, 2003	23	6,39
Sannariina Pekko Poika "Vinski"	1	1999	9	2,50
Sannariina Pelle Peloton "Roju"	2	1999	14	3,89
Domino von der Holderheide "Jaakko" (TU)	1	1999	6	1,67
Krumme Furche Ramazotti "Ransu"	1	1999	6	1,67
Lurvendhalis Narog "Roki"	2	1999, 2004	11	3,05
Kümmel von der Holderheide "Samba" (TU)	3	2000, 2001, 2003	20	5,55
Jazzmo Andante "Dante"	3	2000, 2001, 2005	14	3,89
Ilios "Illi"	2	2001	14	3,89
Jarki von der Holderheide "Kiki" (TU)	2	2001, 2002	18	5,00
Jazzmo Blues "Banjo"	3	2001, 2002, 2003	11	3,05
Perikles "Väiski"	1	2002	7	1,94
Armaani Eka-Vekara "Pösö"	2	2002	14	3,89
Kipazin Aasa-Vali "Arska"	1	2002	4	1,11
Kaihelin Viva Sky "Milou"	2	2004	14	3,89
Castra Regina's Almadin "Arska" (TU)	2	2004	8	4,72
Demians Bedivere "Aku"	1	2004	5	1,39
Kevin vom Postillon "Kevi" (TU)	1	2004	3	0,83
Sniff "Rekku"	1	2004	7	1,94
Yugo vom Rauhen Stein "Aicko" (TU)	2	2005	19	5,28
Unic vom Rauhen Stein "Karl" (UL)	1	2005	7	1,94
Demians Eteokles "Rolle"	1	2006	9	2,50
Armaani Huippu-Heppu "Heppu"	1	2006	7	1,94

*) Suomessa syntyneet pennut 1994 - 2006 = 360

36 eri urosta käytetty jalostukseen

4 pentuetta 2:lla uroksella
 3 pentuetta 4:llä uroksella
 2 pentuetta 9:llä uroksella
 1 pentue 21:llä uroksella

20 pentua tai yli 3:lla uroksella
 Ulkomaisia uroksia jalostuksessa 5 (Saksa)
 Tuontiuroksia jalostuksessa 6 (Saksa 5, Sveitsi 1)

Demians Dalena

NARTUT

Nimi	Pentueita 1995 - 2006	synt.vuodet	Pentuja	Jälkeläisten osuus% kannasta *)
Bonita vom Redlinghaus "Nita" (TU)	1	1995	8	2,22
Lurvendhalis Elanor "Vilma"	2	1996, 1998	14	3,89
Kaihelin Selina "Iina"	2	1995, 1996	13	3,61
Kaihelin Stella "Kipsu"	2	1995, 1999	9	2,50
Lurvendhalis Galadriel "Mimmi"	4	1996, 1998, 1999, 2000	25	6,94
Lurvendhalis Donnaimira "Noora"	2	1996, 1999	16	4,44
Sannariina Diotima "Sandi"	2	1997, 1999	5	1,39
Lurvendhalis Helvetia "Helka"	1	1997	9	2,50
Lurvendhalis Deanora "Penni"	1	1997	7	1,94
Tarumetsän Tähtityttö "Jatzi"	2	1998, 2000	16	4,44
Kaihelin Teelikamenten "Elli"	1	1998	8	2,22
Io "Hillevi"	2	1999, 2002	6	1,67
Charles's Wain Baronesse "Aasa"	3	1999, 2001, 2002	18	5,00
Sannariina Päivänsäde "Helmi"	3	1999, 2001, 2002	21	5,83
Charles's Wain Bachstelze	1	1999	6	1,67
Krumme Furche Romanze "Doris"	1	2000	7	1,94
Demians Befana "Iita"	3	2001, 2004, 2005	21	5,83
Jazzmo Adagio "Ada"	2	2001, 2002	10	2,78
Kaihelin Ultra Bra "Nala"	2	2001, 2002	13	3,61
Minimaxin Sirius "Siru"	2	2001, 2002	9	2,50
Krumme Furche Rose D'amour "Mymylan"	2	2001, 2004	8	2,22
Sannariina Pikkumyy "Roosa"	1	2002	7	1,94
Gennabell Lenore Larue "Peppi"	2	2002, 2003	19	5,28
Kaihelin Uniwell "Tyyne"	1	2002	2	0,55
Armaani Eikun-Keikun "Elsa"	1	2003	5	1,39
Kipazin Barchetta "Booli"	1	2004	8	2,22
Krumme Furche Triumph Minute "Juuli"	1	2004	7	1,94
Jazzmo Castanet "Jetti"	1	2004	5	1,39
Demians Clacina "Peppi"	1	2004	3	0,83
Demians Dalena "Sara"	1	2004	3	0,83
Ilo "Ilo"	1	2004	7	1,94
Armaani Heinä-Hattu "Ruuti"	1	2005	6	1,67
Minimaxin Ulrika "Bingo"	1	2005	11	3,05
Dreamwishes Adriana "Adi" (TU)	1	2005	7	1,94
Vilijonkka "Viima"	1	2006	4	1,11
Minimaxin Veikeä "Saara"	1	2006	9	2,50
Krumme Furche Veni-Vidi-Vici "Reetta"	1	2006	5	1,39
Demians Elegia "Pela"	1	2006	7	1,94

*) Suomessa syntyneet pennut 1994 - 2006 = 360

38 eri narttua käytetty jalostukseen

4 pentuetta	1:llä nartulla	20 pentua tai yli	4:lla nartulla
3 pentuetta	3:lla nartulla	Tuontinarttuja jalostuksessa 2 (Saksa 1, Ruotsi 1)	
2 pentuetta	12:lla nartulla		
1 pentue	22:lla nartulla		

Jalostuskäyttöön on siis saatu vain noin viidesosa koirakannasta. Jalostuspohjan kannalta määrä on aivan liian vähäinen. Rodun kasvatus on luonteeltaan pienimuotoista kotikoirilla tapahtuvaa kasvatusta, aktiivisemmällä kasvattajilla koirat ovat koti- ja harrastuskoiria ja koiria on korkeintaan pari kolme. Koska

1-2 pentueen kasvattajia on suurin osa kasvattajista tarkoittaa se myös sitä, että jalostukseen tulevat nartut valikoituvat sattumanvaraisesti. Pentueen kasvatus on täysin riippuvainen omistajan kiinnostuksesta teettää pentue perheen useasti ainoalla koiralla. Jalostuskelpoisia narttuja jää jalostuksen ulkopuolelle kun omistaja ei kiinnostu kasvattuksesta.

Myös uroskannasta jää jalostuksen ulkopuolelle jalostuskelpoisia koiria eri syistä (mm. nuoria uroksia kastroidaan nuoruusajan käytösongelmien vuoksi), minkä vuoksi jalostusyhdistelmien suunnittelu ja sopivan uroksen etsiminen nartulle ei ole aina helppoa.

Nykyinen kanta käsittää 194 urosta ja 184 narttua. Koirien kokonaislukumäärä ei ratkaise jalostuspohjaa, todellisuudessa aidosti käytettävissä olevien koirien määrä on huomattavasti vähäisempi. Kun koiramäärästä vähennetään ulkomaille myydyt, kuolleet, sairaat ja kastroidut/steriloidut yksilöt sekä jo jalostukseen käytetyt yksilöt, teoriassa jalostuskäyttöön mahdollisia vielä käyttämättömiä koiria olisi n. 120 urosta ja samaten n. 120 narttua. Näistäkin arviolta n. kolmannes karsiutuu luonteen tai ulkomuodon heikkouksien tai iän vuoksi. Toki jäljelle jääväkin määrä antaisi mahdollisuuksia jalostuspohjan laajentamiseen oman kantamme sisällä kun vain koiria todella saataisiin jalostuskäyttöön, mutta lisäksi tarvitsemme ehdottomasti ulkomaista vahvistusta.

Kipazin Barracuda

Tehollinen populaatiokoko määrittää jalostuspohjan laajuutta. Koirapopulaation perinnölliseen monimuotoisuuteen vaikuttaa se, minkä verran ja minkä sukuisia yksilöitä jalostukseen käytetään. Yksittäisen jalostuskoiran perimä kannassa ei saisi muodostua kohtuuttoman suureksi. Jotta populaation geenipohja pysyisi mahdollisimman laajana, tulisi jalostukseen käyttää mahdollisimman monia eri yksilöitä, sekä uroksia että narttuja, ja niitä tulisi käyttää jalostukseen mahdollisimman tasaisesti. Tehollinen populaatiokoko on termi, joka kuvaa geenipohjan laajuutta. Mitä pienempi on tehollinen populaatio, sitä nopeammin kasvaa sukusiitosaste ja tapahtuu geenihävikkiä. Tehollisen populaatiokoon tulisi minimissään olla n. 200 jalostuskoiraa. Tällainen tehollinen populaatiokoko ei kuitenkaan ole mahdollinen kannassa, jonka koko kannan suuruus on alle 400 yksilöä.

Tehollinen populaatiokoko (N_e) lasketaan kaavalla: $N_e = \frac{4 \cdot N_m \cdot N_f}{(N_m + N_f)}$. Kaavassa N_m = lisääntyvien urosten määrä ja N_f = lisääntyvien narttujen määrä.

Vuosina 1995-2006 on Suomessa käytetty jalostukseen 36 urosta ja 38 narttua, jolloin tehollinen populaatiokoko on kaavan mukaan 73,95 ($N_e = \frac{4 \cdot 36 \cdot 38}{(36 + 38)}$).

Edellisen kaavan mukaan laskettu tehollinen populaatiokoko on kuitenkin erittäin ylioptimistinen arvio, jossa ajatellaan kullakin yksilöllä olevan suunnilleen sama määrä jälkeläisiä, eikä huomioida mm. käytettyjen koirien keskinäisiä sukulaisuussuhteita. Koirien ollessa toisilleen läheisiä sukulaisia on tehollinen populaatiokoko todellisuudessa huomattavasti pienempi.

Vaikka jalosturoksista on pulaa, on rodussa kuitenkin vältetty yksittäisten urosten liikakäyttö. Rotuyhdistyksessä on noudatettu linjaa, että uroksella voi lähekkäin olla kaksi pentuetta ja muutaman vuoden kuluttua kolmas pentue. Kromfohländer-pentueet ovat usein varsin isoja (7-10 pentua), joten uroksen pentumäärä voi nousta suureksikin, mutta on katsottu, että pentulukua suurempi merkitys on sillä kuinka paljon pentueiden koiria käytetään jatkossa jalostukseen, eikä pentujen lukumäärärajoituksia sen vuoksi ole lähdetty asettamaan.

Havaittavissa on myös, että uroksen sukutaulun koirissa esiintyvien sairauksien suhteen ollaan jossain määrin kriittisempiä kuin vastaavasti nartun. Jos uroksen lähisuvussa tiedetään esiintyvän perinnöllistä sairautta, uros saatetaan helpommin jättää valitsematta jalostukseen vaikka se itse olisi terve. Narttua, joka on itse terve ja muutoinkin jalostuskelpoinen, ei puolestaan kovin helposti jätetä jalostuksesta pois pelkästään suvussa esiintyvien sairaustapausten vuoksi vaan keskitytään etsimään uros, jolla ei ole taustallaan samaa sairautta. Jalostuskoirakantamme on niin suppea, ettei terveitä koiria – ei uroksia eikä narttuja – olisi varaa jättää käyttämättä kun tavoitellaan geenipohjan laajentamista. Tärkeää on varmistua siitä, että jalostusyhdistelmässä ei molempien puolella esiintyisi samaa sairautta, jolloin voidaan minimoida jälkeläisten sairausriskiä. Siten jonkin sairauden kantajaksi tiedettyä koiraa voidaan käyttää jalostukseen mahdollisimman varmasti ei-kantajaksi tiedetyn kanssa. On toki ymmärrettävää, että kasvattaja pyrkii valitsemaan yhdistelmän, joka on mahdollisimman riskitön. Toisaalta kuitenkin koko rodun kannalta geenipohjan laajentaminen edellyttää laajempaa eri koirien jalostuskäyttöä ja se tarkoittaa väistämättä myös riskinottoa ja sen tosiasian hyväksymistä, että tarkasta suunnittelusta huolimatta sairaustapauksia voi ilmetä. Myös tuontikoirien ja ulkomaisten koirien käytöllä jalostukseen on riskinsä sillä niiden taustoja ei tunneta yhtä hyvin kuin suomalaisten koirien. Positiivista on, että rodussa on toki kasvattajia, jotka ovat tehneet rohkeasti jalostusvalintoja ja siten edesauttaneet jalostuspuhjan laajentamista.

Jazzmo Andante

Nykyisessä kannassa perinnöllisiä sairauksia esiintyy käytännössä kaikkien koirien taustalla. Siten jalostusmateriaalissa on mahdotonta tehdä niin rankkaa valintaa, että kaikki perinnöllistä sairautta sairastavien koirien vanhemmat, pentuesisarukset ja muut lähisukulaiset rajattaisiin jalostuksen ulkopuolelle. Tällainen rajaus johtaisi täydelliseen umpikujaan. Vuosien 1995 - 2006 59: sta pentueesta tämän hetken (tammikuu 2007) käytettävissä olevan tiedon mukaan 27:ssä on ilmennyt perinnöllinen sairaustapaus/tapauksia. 32 pentueessa ei tapauksia ole, mutta jokaisen pentueen lähisukulaisista löytyy sairaus-tapaus/tapauksia. Täysin perinnöllisten sairauksien rasitteista vapaita yksilöitä ei siis ole jalostuskäyttöön saatavissa. Tärkeä asia kuitenkin on, että voimme sanoa tuntevamme koirakantamme erittäin hyvin, siitäkin huolimatta, että pieni osa koirista katoaa jopa kasvattajiensa näköpiiristä eikä aivan kaikista yksilöistä saada aikuisiän terveystietoja. Tiedämme perinnöllistä sairautta sairastavat ja sairauden kantajat ja tieto on hyödynnettävissä jalostusyhdistelmiä harkittaessa.

4.2.2 Kasvatustoiminta

Rodun kasvatustoiminta tapahtuu kokonaan rotuyhdistyksen piirissä eikä villiä kasvatusta tai rekisteröimättömiä pentueita ole lainkaan. Yhdistyksen ja kasvattajien välinen yhteistoiminta on vankalla pohjalla ja perustuu vapaaehtoisuuteen. Kasvattajat kertovat avoimesti oman kasvatustoimintansa tuloksista, niin hyvistä kuin huonoistakin puolista ja hakevat myös aktiivisesti tietoa. Yhteistyöhön perustuva toimintatapa on siirtynyt kiitettävästi myös uusille aloitteleville kasvattajille. Edellä mainitun johdosta tunnemme rodun kannan ja jalostukseen käytettävät koirat ja niiden taustat hyvin.

Rodun kasvatusta on pienimuotoista, kotiloissa tapahtuvaa kasvatusta.

Kasvattajien määrässä on tapahtunut muutos noin 10 vuoden aikana. 1990-luvun alkupuolella pentueita kasvatti puolenkymmentä kasvattajaa ja jalostuksen suunnittelu sujui keskinäisissä keskusteluissa. Vuosikymmenen loppupuolelta alkaen kasvatusta on vilkastunut selkeästi ja 12-vuoden ajanjaksolla pentueita on kasvatettu 26 eri kasvattajaa. 15 kasvattajaa (58 %) on kasvatettu yhden pentueen. Kun otetaan lukuun lisäksi kaksi pentuetta kasvattaneita (4), on 1 tai 2 pentuetta kasvattaneita 19 (73 %). Pidempään säännöllisesti kasvattaneita, ennen vuotta 2001 kasvatusta aloittaneita on nykyisistä kasvattajista kahdeksan.

Tilastotietoa kasvattajista on esitetty alla.

Kasvatustoiminnan rakennemuutos on synnyttänyt selkeästi uusia tarpeita yhdistyksen jalostusneuvonnalle. Yhdistyksen haasteellinen tehtävä on kehittää kasvattajia ja jalostusurosten omistajia tukevia toimintamalleja, tiedonkeruuta ja tiedonkulkua entistä paremmiksi, jotta yhteistyö ja luottamus säilyvät ja kasvatustoiminta pysyy yhdistyksen piirissä tapahtuvana.

KASVATTAJIA 1995 - 2006

12 vuoden tarkastelujaksolla	26
Yhden pentueen kasvattaneita	15
Kaksi pentuetta kasvattaneita	4
Kolme pentuetta kasvattaneita	1
Neljä pentuetta kasvattaneita	2
Viisi pentuetta kasvattaneita	2
Seitsemän pentuetta kasvattaneita	1
Kahdeksan pentuetta kasvattaneita	1
Vuosina 1995 - 2000 kasvattaneita	15
Heistä on jatkanut kasvatusta vuosina 2001 - 2006	8

Kasvatusta lopettaneista 7 kasvattajasta 5 oli kasvatettu vain yhden pentueen.

Vuosina 2001 - 2006 kasvattaneita	19
Heistä on ennen v 2001 kasvatusta aloittaneita	8
2001 - 2006 kasvatusta aloittaneita	11

*Kipazin Berlinetta, Charles's Wain
Baronesse ja Kipazin Wallan-Salaa*

4.3 Luonne ja käyttööminaisuudet

Kromfohländer on rotumääritelmänsä mukaisesti sopeutuvainen, oppivainen ja temperamenttinen seura- ja kotikoira, joka on hieman pidättyväinen vieraita kohtaan. Metsästysvietti on yleensä vähäinen. Aggressiivisuus ja arkuus eivät ole toivottavia ominaisuuksia.

Koirien luonteet ja hermorakenne ovat parantuneet siitä, mitä ne ovat aiempina vuosikymmeninä olleet. Kromfohländereitä kohtaan on edelleen ennakkoluuloja mm. eläinlääkärinkunnan keskuudessa, vaikka suurin osa nykyisistä koirista on käsiteltävissä ja hoidettavissa hyvin. Ääripäitä eli aggressiivisia tai toisaalta todella arkoja koiria on vähemmän kuin aiemmin rodun suomalaisessa historiassa.

Suurin osa nykyisestä kannastamme täyttää luonnekuvauksen ja tavallinen rodun edustaja on varsin tasapainoinen, hyvin käsiteltävissä ja sosiaalinen ihmisiä kohtaan. Vieraita ihmisiä tai tilanteita kohtaan on kuitenkin selvästi nähtävissä rodulle tyypillinen varauksellisuus: koira väistää ja pitää etäisyyttä epäilyttäviksi kokemuinsa asioihin. Positiivinen varauksellisuus on toivottavaa kromfohländerille, mutta aggressiivinen käytös epäilyttävisissä tilanteissa ei ole rodulla toivottavaa. Oppivaisuus, miellyttämisenhalu ja aktiivisuus ovat myös koirille tyypillisiä ominaisuuksia.

Täysin vailla heikkouksia eivät ole nykykoiriemmekaan luonteet. Kannassa on yksilöitä, joilla varauksellisuuteen liittyy taipumus hyökkävään käytökseen tai suoranaiseen aggressioon. Myös kovin arkoja ja pelokkaita koiria on.

Varauksellisuus vaatii omistajalta koiran perusteellista sosiaalistamista ja erilaisiin ympäristöihin totuttamista pentuaikana, jotta koiralle vieraita ja samalla epämiellyttäviä asioita tulisi aikuisiällä vastaan mahdollisimman niukasti. Rodun herkkyys näkyy nuoruusiän arkuuskausiin, jotka yleensä menevät ohi iän ja sosiaalistamisen myötä. Varsinkin nuorilla uroksilla uhmaikä voi olla voimakas ja vaatii omistajalta sekä tietämystä että viitseliäisyyttä, jotta koira oppii toivotut käyttäytymismallit.

Luotettavan tiedon kerääminen koirien luonneominaisuuksista on vaikeaa. Yhdistyksellä ei toistaiseksi ole ollut käytössä tiedonkeruumenetelmiä kuten esimerkiksi jalostustarkastuksia, joissa voitaisiin saada yhteismitallinen arvio koirien käyttäytymisestä. Kaikkien rotujen luonnetestiinkin on toistaiseksi osallistunut vain neljä koiraa. Perittyjen luonneominaisuuksien ja ympäristövaikutuksen eli kotikasvatuksen onnistumisen vaikutuksen erittelemine luonteesta on vaikeaa. Kromfohländerin kohdalla se olisi kuitenkin hyvin tarpeellista, sillä herkan, reaktiivisen ja vilkkaan koiran kohdalla olisi toivottavaa, että jalostuksella saataisiin kannasta karsittua taipumusta aggressiiviseen käytökseen ja arkuuteen. Jalostuksen näkökulmasta olisikin tärkeää kyetä tunnistamaan kasvatuksella ja koulutuksella aikaansaatu käytös perityistä ominaisuuksista.

Demians Bayard

4.4 Terveys

4.4.1 Yleinen terveystilanne

Suomessa kromfohländeriä voidaan pitää perusterveenä rotuna. Rotu on myös varsin pitkäikäinen, koirat elävät reilusti yli kymmenvuotiaiksi ja 10 - 12 vuotiaat ovat usein vielä mukana harrastustoiminnassakin.

Kasvattajakollegio on toteuttanut koirien omistajille suunnatun terveystarkastuksen, jolla kerättiin tietoja useiden erityyppisten terveysongelmien esiintymisestä. Vastauksia on käytettävissä 85 koirasta. Kyselyvastausten perusteella voidaan todeta, että rodulla ei ole suuria terveysongelmia tai rodulle ominaisia heikkouksia. Tulehdukset (silmä-, korva-, iho-, suolisto-, virtsatie-jne.) ovat yksittäistapauksia, jotka voivat osua koiran kuin koiran kohdalle. Syöpätapaukset ovat aivan yksittäisiä, samoin maksa- ja munuaissairaudet sekä sydänsairaudet, joita on esiintynyt muutama tapaus vanhemmilla koirilla. Paljon puhutut koirien allergiat ovat myös rodulla harvinaisia. Kyselyyn vastanneista vain yhdellä koiralla oli diagnosoitu allergia ja viiden koiran kohdalla epäiltiin allergisoitumista jollekin ruoka-aineelle. Diabetesta ja kilpirauhassairauksia ei vastauksissa tullut ilmi. Luusto- ja nivelvaivoja on ollut muutamalla vanhemmalla koiralla. Virallisia lonkka-, polvi- ja kyynärniveltutkimuksia on rodussa tehty varsin vähän (6/12/4). Kaikissa tehdyissä tutkimuksissa lausunto on ollut normaali.

Rodun terveystilanteen ongelmat liittyvätkin rodussa esiintyviin perinnöllisiin sairauksiin, joita käsitellään luvussa 4.4.3.

4.4.2 PEVISA-ohjelmaan sisällytettävät sairaudet

Rotu ei ole liittynyt PEVISA-ohjelmaan.

4.4.3 Suomessa rodulla todetut merkittävät perinnölliset sairaudet

Rodussa esiintyy perinnöllisenä epilepsiaa, digitaalista hyperkeratoosia ja silmäsairauksista perinnöllistä harmaakaihia HC ja PHTVL/PHPV:tä. Tarkkailun alaisena ovat autoimmunisairaudet, joita ei vielä toistaiseksi ole rotuyhdistyksessä luettu vastustettavien perinnöllisten sairauksien joukkoon, mutta parin sairausepäilyn ja saksalaista kantaa koskevien tietojen perusteella niihin on syytä kiinnittää huomiota.

Perinnöllisten sairauksien vastustaminen rodussa perustuu vapaaehtoisuuteen ja kasvattajien ja urosten omistajien sekä rotuyhdistyksen yhteistyöhön ja malli on erittäin toimiva. Hyviä tuloksia on saatu aikaan, mutta sairauksien kitkeminen lopullisesti on vaikeaa ja työ jatkuu. Jalostusvalintoja tehtäessä vaikeutena on se, että jokaisen koiran taustalta löytyy perinnöllisiä sairauksia. Sen vuoksi todella tehokkaaseen vastustamiseen kaikki sairaussuvut jalostuksesta poissulkeumalla ei ole realistisia mahdollisuuksia.

Armaani Enten-Tenten

Riskien otto on välttämätöntä, ne vain täytyy minimoida mahdollisimman tarkalla taustojen tutkimisella ja vertailulla. Ulkomaisten koirien käyttö lisää riskejä, koska niiden taustoista ei ole käytettä-vissä niin laajaa tietoa kuin suomalaisista koirista. Vastikään käynnistynyt yhteistyö tietojen vaihdossa ulkomaisten rotuyhdistysten kanssa helpottanee tilannetta tulevaisuudessa. Rotuyhdistys osallistuu Hannes Lohen johtamaan epilepsia- ja HC-geenien paikantamistutkimukseen Helsingin yliopistolla.

KROMFOHRLÄNDER-KANNAN 1995 - 2006 PERINNÖLLISET SAIRAUDET

Epilepsia / epilepsiaan viittaavat oireet

Koirien lukumäärä	378
Vastauksia / Tietoja saatu n. koirasta	271
Epilepsiatapauksia	23

Digitaalinen hyperkeratoosi

Koirien lukumäärä	378
Vastauksia / Tietoja saatu n. koirasta	275
DH-tapauksia	9

HC, Perinnöllinen harmaakaihi

Koirien lukumäärä	378
Vastauksia / Tietoja saatu n. koirasta	333
HC-tapauksia	21

PHTVL/PHPV

Koirien lukumäärä	378
Vastauksia / Tietoja saatu n. koirasta	331
PHTVL/PHPV-tapauksia	8

Lähde: Omistajien ja kasvattajien antamat vastaukset rotuyhdistyksenterv eyskyselyyn sekä viralliset silmäpeilauslausunnot

Epilepsia

Epilepsiaa esiintyy rodussamme harvoin nuorilla koirilla. Ensimmäiset oireet ilmaantuvat yleensä 2-7-vuoden iässä. Suuren verenkuvan avulla voidaan sulkea pois mahdollisuus, että kohtaaminen olisi jonkun muun taudin aiheuttama. Mikäli suuressa verenkuvassa ei löydy mitään poikkeavaa, voidaan lähteä siitä, että kyseessä on ns. idiopaattinen epilepsia (geneettinen, esiintyy ilman tunnistettavaa ärsykettä). Vain jos kyseessä on status epilepticus, ei vaivaan ole lääkettä ja koira on armeliainta lopettaa. Lievempää astetta sairastavat yksilöt voivat yleensä elää lähes normaalia elämää lääkityksen avulla. Idiopaattinen epilepsia on perinnöllinen sairaus, eikä sairasta eläintä tule missään tapauksessa käyttää jalostukseen.

Lähde: Saksan rotuyhdistys, Marion Wisst 2004, sisällön tarkistanut Dr. Rudek-Vennefrohne

Epilepsian vastustaminen on ongelmallista koska sairauden oireet puhkeavat usein vasta aikuisiällä melko myöhäänkin ja koira on jo ehkä ehditty käyttää jalostukseen. Epilepsian periytymismekanismit eivät nykytiedon mukaan ole selkeitä, joten jalostusvalinnoissa riskien hallitseminen on vaikeampaa kuin selvän resessiivisen periytymiskaavan omaavissa

Kamtjatka's Irina

sairauksissa. Nykyisessä kannassa on tiedossa 22 epileptikkoa. Sairaiden yksilöiden lukumäärällä mitattuna epilepsia on siten rodun perinnöllisistä sairauksista keskeisin ja sen leviämisen estäminen haasteellinen tehtävä. Epilepsiakohtaukset ovat onneksi suurimmalla osalla koiria lieviä, osalla koirista on lääkitys, ja koirat voivat elää normaalia elämää. Vaikeampia, koiran lopetukseen johtavia muotoja on ollut vain muutamalla koiralla.

Rotuyhdistys on lähtenyt mukaan Hannes Lohen johtaman tutkimusryhmän epilepsiatutkimukseen Helsingin yliopistossa. Tutkimus on aloitettu syksyllä 2006 ja tutkimukseen osallistuu epilepsiaa sairastavia, epilepsiatyypisiä oireita saaneita sekä terveitä koiria.

Digitaalinen hyperkeratoosi

Digitaalinen hyperkeratoosi kuuluu laajaan hyperkeratoosiryhmään. Hyperkeratoosi tarkoittaa ihon sarveiskerroksen liiallista kasvua. Liikakasvun aiheuttajia voi olla hyvin erilaisia (esim. muut sairaudet tai puutostilat) ja sitä voi esiintyä esim. päkiöissä, kirsussa tai iholla. DH on hyperkeratoosin alalaji, joka on synnynnäinen ominaisuus. Sen oireet ovat selvästi tunnistettavia.

Ensimmäiset digitaalisen hyperkeratoosin oireet ilmenevät yleensä 4-6 kuukauden iässä. Hyvin varhaisia sairauden viitteitä ovat karvojen laineisuus syntyessä (kiharat katoavat ensimmäisten parin päivän aikana). Toinen huomiota herättävä merkki on viiksikarvojen kiharat, mutta muita silmämääräisesti havaittavia tuntomerkkejä ei ole. Varsinaisista sairauden oireista ensimmäinen on päkiöiden rispaantuminen ja myöhemmin kovettuminen. Seuraavaksi muodostuu liuskemaista liikakasvua uloimpien, pienten päkiöiden reunoille, jotka ovat taudin varmoja tunnusmerkkejä.

Digitaalisen hyperkeratoosin oireita voidaan hoitaa, mutta parannuskeinoa sairauteen ei ole tiedossa. Homeopaattinen lääkitys on auttanut joissakin tapauksissa, mutta yleisimpiä apukeinoja ovat tassujen rasvaaminen ja pedikyyri.

Tämänhetkisen tiedon valossa digitaalinen hyperkeratoosi periytyy resessiivisesti. Sulkemalla selvästi sairaat yksilöt ja kantajat pois jalostuksesta, on esim. irlanninterriereillä saatu hyviä tuloksia taudin hävittämiseksi kannasta kokonaan.

Lähde: Saksan rotuyhdistys, Inga Becker, sisällön tarkistanut Dr. Rudek-Vennefrohne

Nykyisessä kannassa DH:ta sairastavia koiria on tiedossa yhdeksän. DH:n varmat kantajat ovat varsin hyvin tiedossa ja sukulaisuussuhteiden perusteella voidaan määritellä mahdollisia kantajia. DH:n periytymismekanismi on resessiivinen ja sairauden vastustamiseen on siten hyvät mahdollisuudet olemassa olevien tietojen perusteella.

Lurvendhalis Deagol, Lurvendhalis Elanor ja Lurvendhalis Denethor

Perinnöllinen harmaakaihi HC (hereditary cataracta)

PHTVL/PHPV, silmätauti, jossa linssin ja silmäpohjan välinen sikiökautinen verisuoni ei ole normaalisti surkastunut

HC on diagnosoitu 22 koiralla ja PHTVL/PHPV kahdeksalla koiralla. Silmätautien vastustamiseksi kaikki pentueet silmäpeilataan ennen luovutusikää. Mikäli sairaita yksilöitä todetaan, ovat kasvattajat useasti päätyneet lopettamaan pennun siinä vaiheessa. Kattavasta pentupeerilauksesta huolimatta on kuitenkin tullut ilmi myös tapauksia, joissa pentupeerilauksessa terveeksi todetulla koiralla vuoden-parin iässä löydetään silmätauti. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää saada kaikki koirat silmäpeilattua myös aikuisiällä. Nykyisellään suuri osa koirista jää aikuisiällä silmäpeilaamatta. Yli yksivuotiaista koirista on silmäpeilattu 202 eli n. 59 % 1-12-vuotiaiden ikäluokasta (tilanne 6/2006).

Silmätautien varmoiksi kantajiksi osoittautuneet koirat kannassamme ovat hyvin tiedossa ja sukulaisuussuhteiden perusteella voidaan määrittellä mahdollisia kantajia. HC on keskeisempi vastustettavista silmätauteista, se on jo vakiintunut rotuun. HC:n periytymismekanismi on resessiivinen ja sairauden vastustamiseen on siten hyvät mahdollisuudet olemassa olevien tietojen perusteella. Rotuyhdistys on lähtenyt mukaan Hannes Lohen johtaman tutkimusryhmän HC-tutkimukseen Helsingin yliopistossa. Tutkimus on aloitettu syksyllä 2006 ja tutkimukseen osallistuu HC-sairaita sekä terveitä koiria.

PHTVL/PHPV on uudempi sairaus rodulla eikä tapauksia ole vielä kovin monta, mutta ne ovat hyvin tiedossa. Sen leviämistä tarkkaillaan jatkossa tiiviisti.

4.4.4 Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista

Saksan rotujärjestöllä on vuodesta 2000 alkaen ollut käytössä järjestelmällinen ja laajamittainen terveystietojen keräysoperaatio, jonka tulokset kerätään ja jäsennetään terveystietokantaan. Hankkeessa käytetään ulkopuolisia geneetikkoja ja eläinlääkäreitä neuvonantajina. Tällä hetkellä Saksassa päähuomio on epilepsian ja hyperkeratoosin vastustamisessa. Kriittisenä pidetään myös autoimmuuniongelmien selkeää lisääntymistä (mainitaan, ettei periytymismekanismia tunneta, toisaalta ei eritellä, minkä tyyppisistä oireista on kysymys).

Heinäkuuhun 2004 mennessä on kyselyyn saatu vastaukset koskien 1746 koiraa. Vastanneista koirista epilepsia ilmoitettiin 297 yksilöllä (17 %), 115 (6 %) on diagnosoitu tai vahvasti epäilty autoimmuunisairaus (ei edelleenkään erittelyä tyyppistä) ja 112 (6%) koiralla on päkiämuutoksia (hyperkeratoosi). Silmätarkastuksia harmaakaihiin toteamiseksi suositellaan, mutta ei vaadita jalostukseen käytettäviltä koirilta.

Epilepsiatapaukset ovat oleellisesti vähentyneet 80-luvun huippulukemista, mutta toisaalta huomautetaan, että kyselyyn

Krumme Furche Fräulein Frida

osallistuneiden koirien keski-ikä on nuori, eikä näin ollen koirien lopullista terveydentilaa tiedetä. Lokakuusta 2001 alkaen on rotuyhdistyksellä ollut käytössään genotyyppimenettely, jolla yksilöille lasketaan periyttämistodennäköisyyksiä kuvaavia indeksejä. Indeksissä huomioidaan sekä esiintyminen suoraan alenevassa polvessa että vian esiintyminen sukulaisilla. Indeksien tieteellisessä kehittämisessä on ollut mukana Dr. Beuing. Saksalaisessa kromfohländerpopulaatiossa vuosien 1980 ja 1993 välillä oli $p=0,5325$. 1993 jälkeen on indeksi saatu pudotettua alle puoleen tästä. Indeksillä on käytettävissä kuitenkin vain saksalaiseen populaatioon ja Saksan rotujärjestön käsitys on, että muissa populaatioissa tilanne on huomattavasti huonompi. Tästä syystä yhdistys on päättänyt kokouksessaan 20.4.2002, että astutettaessa ulkomaisella uroksella, jonka taustoja ei tarkasti ole tiedossa, käytetään laskennallista indeksiä $p=0,5$.

Vuoden 2006 lopulla Saksan rotujärjestö teki tilannekatsauksen epilepsiatilanteen kehittymisestä. Katsauksessa todettiin, että tilanne sairauden suhteen on parantunut huomattavasti. Vuoden 2001 jälkeen syntyneissä pentueissa epilepsian esiintymisprosentti on laskenut alle 4 prosenttiin saksalaisesta kromfohländer-kannasta. Osuutta laskettaessa on lukemaa korjattu ikäpenetranssi huomioiden. Edellisellä 5-vuotiskaudella epileptikoiden keskimääräinen osuus kannasta oli yli 10% ja kaudella 1991-96 lähemmäs 20 prosenttiyksikköä.

Lähde Wuff 3/2004, Claus Beckerin yhteenveto rodun jalostuksellisesta tilanteesta

Wuff 5/2006, Claus Beckerin yhteenveto rodun tilanteesta epilepsian osalta

Wanda Gräfin von Westarp & Inga M. Becker: Kromfohländer, 2003

Autoimmunisairaudet

Terve, normaalisti toimiva immuunijärjestelmä erottaa elimistön omat ja elimistölle vieraat aineet ja solut. Terve immuunijärjestelmä tuottaa vasta-aineita vain elimistölle vieraita aineita (esim. virukset, bakteerit, proteiinit) vastaan. Mikäli tämä järjestelmä järkkyy, on kysymys autoimmunisairaudesta jolloin elimistö tuottaa vasta-aineita tuhoamaan omia solujaan

Demians Elegia ja Demians G-pentue

Autoimmunisairaudet voivat koskea yksittäisiä elimiä tai koko elimistöä. Yleisin autoimmunisairauden muoto lienee ihomuoto ja sen jälkeen nivel- ja verimuoto. Myös sisäelinsairauksissa kuten munuais-, maksa-, suolisto- (morbus crohn), kilpirauhas- ja lihaksiston (myastheani gravis, ruokatorven halvaantuminen, polymyositis) sairauksissa voivat autoimmunisairaudet olla osana. Systemaattista lupus erythematodesista sairastavan koiran koko elimistö on sairauden vaikutuksen alla.

A) Ihomuoto

Ihomuoto jakaantuu useisiin vaikeusasteeltaan ja esiintymisalueeltaan vaihteleviin muotoihin, joita on usein vaikea erottaa toisistaan. Epäilystä herättäviä oireita ovat mm. ongelmat haavojen parantumisessa, toistuvat kynsitulehdukset ja kynsien irtoamiset, krooniset tulehdukset tai haavaumat suun limakalvolla tai sen ympäristössä, silmäluomissa, peräaukossa,

korvien reunoissa tai muutokset kirsussa tai päkiöissä sekä parantumaton hännänpää, jossa häntä usein kuoleutuu kärjestä alkaen. Yleensä eläimen yleiskunnossa ei ole aluksi vikaa, vaan se heikkenee sekundääristen tulehdusten ja kipujen myötä.

B) Nivelmuoto

Tässä muodossa vasta-aineita muodostuu tuhoamaan nivelen kalvoja ja rustoa. Oireita ovat turvotus, ontuminen ja kivuliaisuus. Sairaus ilmenee usein jo nuorehkoilla koirilla, joilla nivelten kulumavaivat eivät ole vielä epätodennäköisiä

C) Verimuoto

Tämä muoto ilmenee usein anemiana, koska vasta-aineet tuhoavat veren omia punasoluja. Tauti etenee nopeasti ja johtaa usein kuolemaan ennen diagnoosin tekemistä. Oireet muistuttavat myrkytysoireita, minkä takia oikea diagnoosi jää usein tekemättä. Toinen verimuodon tyyppi on verihitaleisiin kohdistuva tyyppi, jonka seuraukset ovat usein ongelmat veren hyytymisessä ja taipumus verenvuotoon. Molemmat verimuodot voivat esiintyä myös samalla yksilöllä.

Immuunisysteemiin vaikuttavat hyvin monet geenit ja periytymismekanismi on epävarma. Nykytiedon valossa autoimmuunisairaudet – tai vähintään alttius niille – ovat perinnöllisiä, eikä sairasta yksilöä tule käyttää jalostukseen. Autoimmuunisairauksien monimuotoisuus ja vähäinen tieto niistä ja niiden periytymismekanismeista tekevät niiden vastustamisesta hyvin vaikeaa.

Lähde: Saksan rotuyhdistys, Heike Haase, sisällön tarkistanut Dr. Rudek-Vennefrohne

Jettildan Ainamenossa

4.5 Ulkomuoto

Rotumääritelmän mukaan kromfohrländer on kooltaan keskikokoinen. Rodussa on karvapeitteen mukaan kaksi eri muunnosta, karkeakarvainen ja sileäkarvainen. Runko on säkäkorkeutta hieman pitempi. Säkäkorkeus 38 - 46 cm, paino uroksilla 11 - 16 kg, nartuilla 9 - 14 kg.

Suomen kanta edustaa rodun karkeakarvaista muunnosta. Sileäkarvaista muunnosta ei toistaiseksi ole kasvatettu lainkaan.

Koirien ulkomuodollinen taso on kokonaisuutena tarkasteltuna korkea. Taso pidetään parempana kuin rodun kotimaan kannan taso. Kannassamme on paljon laadullisesti tasokkaita koiria. Vaikka joukossa luonnollisesti on heikkotasoisempiakin yksilöitä ei vakavia ulkomuodollisia puutteita tai heikkouksia esiinny kuitenkaan laajassa mitassa. Tulevaisuuden jalostustyön kannalta tämä on positiivinen asia.

Erilaisia tyyppejä esiintyy kannassa, mutta ne ovat rotumääritelmän puitteissa hyväksytyjä, mikä on nähtävissä näyttelyarvosteluissa. Toisistaan hyvinkin poikkeavat koirat saavat korkeita laatumainintoja. Karkeasti voidaan erottaa kaksi päätyyppiä, vankempi ja leveämpi tyyppi sekä hoikempi, kapeampi ja korkearaajaisempi tyyppi. Täysin rodulle vierasta tyyppiä ei kannassamme esiinny käytännössä lainkaan.

Koko on pysynyt varsin hyvin rotumääritelmän puitteissa. Ylisuuria narttuja ei ole oikeastaan lainkaan. Uroksissa sen sijaan on jonkin verran aivan koon ylärajoilla olevia koiria ja myös ylisuuria. Koon kehittymistä on jatkossa seurattava.

Rakenteellisesti ja mittasuhteiltaan kromfohrländer on terveen ja järkevän mallinen rotu. Rakenteen, mittasuhteiden ja luuston vahvuuden suhteen ei kannassamme ole suuria ongelmia. Niukkoja raajojen kulmauksia esiintyy jonkin verran. Jyrkkää lantiota ja kaareutuvaa lanneosaa esiintyy myös jonkin verran. Tämä rakenteellinen heikkous vaikuttaa takaliikkeisiin, koira liikkuu lyhyemmällä askeleella ns. takaraajat allaan ja takatyöntö jää heikoksi. Tilanne ei toistaiseksi ole erityisen huolestuttava, mutta on syytä huomioida.

Pään malli ja mittasuhteet ovat myös varsin hyvät. Kannassa esiintyy pidempää ja kapeampaa pään tyyppiä sekä kallo-osaltaan hieman leveämpää tyyppiä. Kuono-osat ovat hyvät, heikkoja kapeita kuonoja ei ole kovin paljoa. Pigmentit ovat hyvät tai keskitasoa, vaaleaa pigmenttiä esiintyy vähän.

Kasvattajakollegio on toteuttanut ulkomuotoa koskevan kyselyn, joka suunnattiin kasvattajille. Kyselyyn valittiin sellaisia ulkomuotoseikkoja, joista on helppo antaa määritelmä, jonka kasvattajat voivat tulkita kutakuinkin samalla tavalla ja siten saadaan riittävän yhtenäistä tietoa. Kyselyn perusteella tietoja on käytettävissä 201 koirasta. Seuraavat ulkomuotoa koskevat lukumääräkommentit perustuvat tämän kyselyn vastauksiin.

Jazzmo Allargando ja Jazzmo Balladi

Rodulla kuuluu olla leikkaava purenta ja purentaan suhteen tilanne on erinomainen. Purentavikoja esiintyy minimaalisen vähän (vastauksissa 2). Hammaspuutoksiin sen sijaan on syytä kiinnittää huomiota, vaikka puutokset koskevatkin lähes aina välihampaista rotumääritelmän sallimissa rajoissa. Vastauksissa hammaspuutoksia ilmoitettiin olevan 17 koiralla.

Turkin ja parran laatu on voittopuolisesti hyvä. Karkeaturkkisten, parrallisten koirien osuus on 94 %. Turkin ja parran karkeusaste, pituus ja runsaus toki vaihtelevat, mutta tyyppi on selkeästi karkeakarvaisen muunnoksen turkkityyppi. Ylipitkiä turkkeja ilmoitettiin 5. Täysin parrattomia koiria ei vastauksissa ollut.

Koirien värytys on myös hyvä, värytyksen hän kuuluu olla valkoinen, jossa on ruskeat värimerkit. Merkeissä eniten on keskiruskeaa väriä 72 %, tummaa punaruskeaa väriä on 20 %. 8 %:lla väri on vaalea keksinruskea. Rungon värytyksessä ruskea väri muodostaa manttelin 72 %:lla ja irrallisia laikkuja on 28 %:illa. Värvirheet ovat vähäisiä, 8 koiralla ilmoitettiin olevan värvirheitä pään värytyksessä, 4:llä rungon värytyksessä. Tumman punaruskean värin toivotaan lisääntyvän kannassa, samoin selkeiden valkoisten otsapiirtojen. Monilla koirilla valkoinen piirto on hyvin kapea.

Vaaleana syntyneitä "light born" koiria on viitisen prosenttia. Jalostuksen kannalta on tarpeen tietää vaaleana syntyneet yksilöt, sillä kahden vaalean yhdistäminen ei ole suositeltavaa. Vaaleana syntyneiden kuonon pigmentti on aikuisiällä ruskea tai punainen, vaikka turkin väri voi olla tumma. Useasti turkin ruskea väri on syntyessä vaalea, mutta voi tummeta iän myötä.

Ulkomaisten koirien jalostuskäytön myötä on viime aikoina syntyneissä pentueissa ilmaantunut myös mustaa väriä, joka ei ole rotumääritelmän mukainen. Koska mm. Saksassa mustaa väriä on sikäläisessä koirakannassa ei mustan värin kulkeutumista suomalaisen kantaan voida täysin välttää haettaessa geenipohjan laajentamista ulkomaisten koirien avulla, joten värikysymys on huomioitava jatkojalostuksessa seuraavissa sukupolvissa.

Silmien väri on myös enimmäkseen hyvä, tumma tai keskiruskea (99 %). Vaaleita silmiä ei ilmoitettu olevan. Sinisiä silmiä ilmoitettiin olevan kahdella koiralla. Jonkin verran kannassa näkyy vaaleahkoja keskiruskeita silmiä, mutta silmien värin suhteen ei ole suuria ongelmia.

Luonnostaan rotumääritelmän mukaiset taittokorvat on 47 %:illa koirista. Korvien asettumiseen on tarvittu teippausta avuksi 41 %:illa. 12 %:illa korvat eivät ole rotumääritelmän mukaiset.

Rotumääritelmän mukainen sapelihäntä on 81 %:illa, tiukkakaarinen kuitenkin selkälinjan yläpuolella pysyvä häntä 15 %:illa. Voimakkaasti kiertynyt häntä, jopa selkälinjan alapuolelle ulottuva on 4 %:illa.

Korvien ja häntien asennon parantaminen on melko ongelmallista, sillä jalostuksessa on tärkeämpiäkin painopisteitä kuin ulkomuodolliset yksityiskohdat. Toivottavaa kuitenkin olisi, että näitäkin voitaisiin jalostusvalinnoilla jossain määrin parantaa.

Sad Sack's Charlie Brown

Virallisessa koiranäyttelyssä on vuoden 2005 loppuun mennessä arvosteltu 177 koiraa eli 47 % nykyisestä kannasta (375). Rodun hyvästä tasosta kertoo korkeimpien laatumainintojen määrä. Erinomainen tai erittäin hyvä-maininnan on saanut peräti 86 % arvostelluista koirista. Jos mukaan lisätään vielä hyvä-maininnat, luku nousee 96 %:iin. Merkille pantavaa on, että tyydyttävää ei esiinny lainkaan. Hylätty-maininnat ovat johtuneet koiran huonosta kehäkäyttäytymisestä, jota etenkin rodun nuorilla uroksilla monesti esiintyy ja on yleensä korjattavissa koulutuksella, sekä silmien sinisestä väristä.

LAATUMAININNAT VIRALLISISSA KOIRANÄYTTELYLUOKISSA : koiran saama korkein laatumaininta

LAATUMAININTA	UROKSET	NARTUT	KAIKKI
Erinomainen tai SA	58	52	110
Erittäin hyvä tai 1	21	22	43
Hyvä tai 2	8	9	17
Tyydyttävä tai 3	0	0	0
Hylätty tai 0	5	1	6
Ei voida arvostella	1	0	1
YHTEENSÄ	93	84	177
joista muotovalioita	24	26	50

5 Yhteenvedo aiemman jalostusohjelman toteutumisesta

Rodulla ei ole aiemmin ollut jalostuksen tavoiteohjelmaa.

6 Jalostuksen tavoitteet ja strategiat

6.1 Visio

VISIO 2016

Kromfohländer tunnetaan miellyttävänä seura- ja harrastuskoirarotuna, joka on helppohoitoinen, perusterve ja pitkäikäinen ja jonka kasvatus tapahtuu vastuullisesti rotuyhdistyksen piirissä. Rodun kysyntä ja rekisteröintimäärät ovat sopusoinnussa ja vakiintunut koirakanta edesauttaa rodun parhaan edistämistä jalostuksessa.

Kromfohländerin käyttötarkoitus säilyy tulevaisuudessakin alkuperäisen mukaisesti seurakoirana. Rotu vakiinnuttaa asemaansa enenevässä määrin myös aktiivisten ja liikunnallisten ihmisten harrastuskoirana, jotka arvostavat rodun hyviä ominaisuuksia kuten kontaktihakuisuutta, koulutettavuutta, miellyttämishalua, aktiivisuutta ja liikunnan terveyttä ja tehokkuutta.

Agilityn kasvu harrastuslajina voi vaikuttaa rodun kysyntään suurestikin. Laji on rodulle erittäin sopiva ja rodun tunnettavuus lajin myötä kasvaa jatkuvasti koska menestyviä harrastajia on paljon. Aktiiviharrastajat vaativat koiralta tasapainoista luonnetta

Krumme Furche Unique

ja hyvää hermorakennetta ja mikäli luonteiden jalostuksessa onnistutaan ja rotu vastaa näihin vaatimuksiin kysynnän voidaan olettaa kasvavan. Luonteiden ja rodun maineen paranemisella on suotuista vaikutus myös kysyntään seura- ja kotikoiraksi. Kysynnän kasvulla on positiivinen vaikutus koirakannan kokoon ja myös jalostuspohjan laajenemiseen.

Kysynnän kasvu saattaa aiheuttaa riskin vastata kysyntään teettämällä pentueita koirilla, jotka eivät täytä kaikkia jalostuskoirille asetettuja vaatimuksia. Rotuyhdistys ei usko, että kromfohländeristä tulee sellaista muotirotua, jonka kysyntä kasvaisi niin suureksi, että pentutehtailua alkaisi esiintyä. Rodun harrastajat ovat valveutuneita ja vastuuntuntoisia ja osaavat ottaa huomioon rodun parhaan kasvatustyössä ja tehdä yhteistyötä. He tietävät, että mikäli jalostustyössä ei onnistuta ja terveys, luonne ja fyysiset ominaisuudet heikkenevät pentujen kysyntä todennäköisesti laskee nopeasti ja jalostustyö vaikeutuu.

6.2 Rotuyhdistyksen tavoitteet ja keinot

6.2.1 Yleiset tavoitteet

Tavoitteet:

Rodunomaisen, terveen ja elinvoimaisen kromfohländer-kannan ylläpitäminen ja kehittäminen ja rodun kasvatuksen säilyttäminen kokonaan yhdistyksen piirissä tapahtuvana.

Kromfohländerin omistajat ovat yhdistyksen jäseniä, jolloin tiedotus tavoittaa kaikki koiranomistajat.

Keinot:

Tietokantaan kerätään mahdollisimman laajasti jalostussuunnittelussa hyödynnettävää tietoa.

Yhdistys tuottaa jalostukseen liittyvää materiaalia kasvattajien ja urosten omistajien käyttöön.

Kasvattajat ilmoittavat pennunostajat yhdistyksen jäseniksi.

Cello von der Cookie-Box

6.2.2 Geenipohjan laajuus

1. Populaatio

Tavoite:

Koirakanta kasvaa hallitusti ja vuotuiset rekisteröinnit vakiintuvat 50 pennun tasolle. Kannan koko kasvaisi tällöin jo muutamassa vuodessa lähelle 500 koiraa, jolloin liikkumavaraa jalostusvalinnoissa olisi enemmän.

Keinot:

Keskeinen asia on nartun omistajien kiinnostuksen herättäminen kasvatustoimintaan, jotta pentueita kasvatettaisiin. Koska suurehko osa rodun pentueista tulee kasvattajilta, jotka kasvattavat vain 1-2 pentuetta, on erittäin tärkeää, että yhdistyksen tiedotus tavoittaa jokaisen nartunomistajan. Pelkästään muutamien aktiivikasvattajien toiminnalla ei kannan kokoa pystytä kasvattamaan.

”Kromfohländerkasvatuksen käsikirjaa” jakamalla huolehditaan, että narttujen omistajilla on riittävästi tietoa tehdäkseen päätöksen koiransa jalostuskäytöstä. Yhdistyksen lehdessä kirjoitetaan aktiivisesti jalostustoiminnasta. Kasvattajakollegio neuvoo jalostusasioissa.

Suunniteltujen pennutusten onnistumisen maksimoimiseksi suositellaan kasvattajille varauksen valitsemista jo pentueen suunnitteluvaiheessa. Viimevuosina on useita pentuesuunnitelmia jäänyt toteutumatta koska astutus ei ole onnistunut.

2. Jalostuskoirien määrän lisääminen

Tavoitteet:

Jalostukseen käytettävien narttujen määrä lisääntyy. Jalostukseen käytettävien urosten määrä lisääntyy ja jalostusurorekisteri on käytössä.

Keinot:

Narttujen osalta kts. edellinen kohta.

Kasvattajakollegio neuvoo jalostusasioissa ja mm. ”Kromfohländer erkasvatuksen käsikirjaa” jakamalla huolehditaan, että narttujen ja urosten omistajilla on riittävästi tietoa tehdäkseen päätöksen koiransa jalostuskäytöstä. Yhdistyksen lehdessä kirjoitetaan aktiivisesti jalostustoiminnasta.

Kasvattajien kautta kartoitetaan 1-2 vuotiaat urokset, jotka ominaisuuksiltaan sopivat jalostukseen, ja pyydetään kasvattajia lähettämään kyselylomake omistajille.

Kasvattajat kannustavat kasvattiensa omistajia jalostustyöhön.

Järjestetään esim. yhdistyksen suuremmissa tapahtumissa mahdollisuus jalostustarkastukseen sekä uroksille että nartuille. Laaditaan lomake jalostustarkastukseen.

3. Sukulaisuusasteen pienentäminen

Tavoite:

Kannan (12 v.) sukulaisuusaste pienenee joka vuosi 5-vuotiskaudella. Prosentuaalista tavoitetta ei aseteta vaan ainoastaan laskeva suunta.

Keinot:

Pentueiden suunnittelussa kaikista suositelluista jalostusyhdistelmistä lasketaan sukulaisuusaste.

Sukulaisuusasteen kehitystä seurataan jatkuvasti.

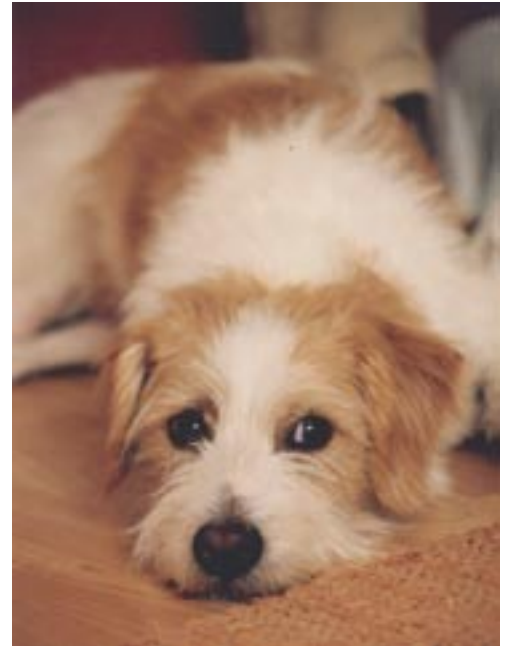
Kollegio tutkii mahdollisimman monta urosvaihtoehtoa nartun jalostustiedustelua käsitellessään.

Käytetään jalostuksessa ulkomaisia koiria, joiden sukulaisuus suomalaisiin koiriin on mahdollisimman pieni.

Yhdistys avustaa yhteyksien luomisessa ulkomaisiin uroksen omistajiin.

Käytetään mahdollisuutta kaksoisastutukseen.

Roturisteytyksen käyttö, mikäli sukulaisuusastetta ei saada muilla

Tarumetsän Tuisku

keinoin riittävästi laskettua.

6.2.3 Koiran terveys

1. Silmäsairaudet

Tavoite:

Perinnölliset silmäsairaudet eivät lisäänty.

Kaikki jalostukseen käytetyt koirat on silmäpeilattu perinnöllisten silmäsairauksien varalta ja todettu terveeksi ennen jalostuskäyttöä jalostuskoiralle asetettujen suositusten mukaisesti. Nykytilanteessa tämä on toteutunut vapaaehtoisuuden pohjalta 100 %:sesti ja tavoitteena on, ettei tilanne muutu huonompaan suuntaan tulevaisuudessakaan.

Kaikki pentueet silmäpeilataan ennen luovutusikää. Tämä on nykyisin toteutunut vapaaehtoisuuden pohjalta 100 %:sesti. Tavoite on, ettei tilanne muutu huonompaan suuntaan.

Kaikki koirat silmäpeilataan aikuisiässä ainakin kerran kahden vuoden ikään mennessä.

Kaikki jalostukseen käytettävät koirat DNA-testataan HC-geenin suhteen, mikäli testi tulevaisuudessa on saatavilla.

Keinot:

Jalostusyhdistelmiä suunniteltaessa kartoitetaan lähisukulaisten silmäsairaus tilanne, jotta voidaan minimoida riski.

Jalostukseen käytetään vain koiria, jotka ovat itse terveitä.

Kantajaksi tiedettyä koira voidaan käyttää jalostukseen mahdollisimman varmasti ei-kantajaksi tiedetyn koiran kanssa.

Aikuisiän silmäpeilauksen hinta sisällytetään pennun hintaan ja kasvattaja palauttaa omistajalle kustannuksen sen jälkeen kun koira on silmäpeilattu.

2. Hyperkeratoosi

Tavoite:

Hyperkeratoositapaukset eivät lisäänty.

Keinot:

Jalostusyhdistelmiä suunniteltaessa kartoitetaan lähisukulaisten DH-tilanne, jotta voidaan minimoida riski.

Jalostukseen käytetään vain koiria, jotka ovat itse terveitä.

Kantajaksi tiedettyä koira voidaan käyttää jalostukseen mahdollisimman varmasti ei-kantajaksi tiedetyn koiran kanssa.

Kerätään omistaja- ja kasvattajakyselyillä tietoa DH:n esiintymisestä.

3. Epilepsia

Tavoite:

Todetut/epäillyt epilepsiatapaukset eivät lisäänty.

Keinot:

Jalostusyhdistelmiä suunniteltaessa kartoitetaan lähisukulaisten

Zimsalabim

epilepsia-tilanne, jotta voidaan minimoida riski. Jalostukseen käytetään vain koiria, jotka ovat itse terveitä. Kerätään omistaja- ja kasvattajakyselyillä tietoa epilepsian esiintymisestä. Kaikki jalostukseen käytettävät koirat DNA-testataan EPI-geenin suhteen, mikäli testi tulevaisuudessa on saatavilla.

6.2.4 Ulkomuodolliset ominaisuudet

Tavoitteet:

Rakenne säilyy terveenä.

Rodulle vierasta tyyppiä ei esiinny.

Suomessa keskitytään rodun karkeakarvaisen muunnoksen kasvatukseen. Ihanteena on rotumääritelmän mukainen karkeakarvainen, parrallinen turkkityyppi.

Värytys: tavoitteena on ruskean värin syventäminen.

Silmät: tavoitteen on silmien muodon ja värin parantaminen.

Purenta: tavoitteena on hammaspuutosten väheneminen.

Korvat: tavoitteena ovat luonnostaan asettuvat taittokorvat.

Häntä: tavoitteena on sapelihäntä.

Keinot:

Jalostussuunnittelussa huomioidaan tyyppi ja rakenne ja vältetään mahdollisuuksien mukaan saman heikkouden toistumista uroksessa ja nartussa.

6.2.5 Luonne

Tavoite:

Luonteeltaan tasapainoinen, helposti käsiteltävissä koira, joka ei reagoi aggressiivisesti eikä osoita arkuutta.

Rodun luonteessa toivottavia ominaisuuksia ovat reaktiivisuus, toiminnallinen herkkyyden ja pidättyväisyys vieraita kohtaan.

Armaani Eka-Vekara

Keinot:

Jalostussuunnittelussa huomioidaan luonteiden sopivuus ja vältetään ei-toivottuja luonteenpiirteitä omaavien koirien käyttöä jalostukseen.

Luonnetestiin osallistumista kannustetaan, jotta saadaan ulkopuolista tietoa ominaisuuksista.

6.3 Uhat ja mahdollisuudet

Populaatio / Koirakanta

Vahvuudet

- * Tunemme suomalaisen koirakannan hyvin
- * Pienen kannan tietojen hallinta helppoa
- * Paljon terveitä, hyviä yksilöitä
- * Kannan pienuus jalostusta ajatellen

Heikkoudet

- * Geenipohja liian suppea
- * Ulkomaisten koirien taustoista ei riittävästi tietoja
- * Jalostukseen sopivia koiria jää käyttämättä
- * Uroksia ja narttuja leikataan nuorina, jäävät jalostuksen ulkopuolelle

Mahdollisuudet

- * Jalostuspohjan laajentaminen ulkomaisten koirien avulla
- * Käyttämätöntä materiaalia on kannassa olemassa
- * Roturisteytys

Uhat

- * Kanta pienenee
- * Jalostuspohjaa ei saada laajennettua suunnitellulla tavalla
- * Elinvoima heikkenee

Terveys

Vahvuudet

- * Suurin osa koirista perusterveitä
- * Pitkäikäisyys
- * Lisääntymisterveys hyvä
- * Kannan terveys-tilanteesta varsin hyvät tiedot

Heikkoudet

- * Perinnöllisiä sairauksia esiintyy(HC, DH, epilepsia)
- * Kantajia koko kannassa
- * Aikuisiällä puhkeavat sairaudet ongelmallisia
- * Diagnostointi ei aina varmaa
- * Kaikista koirista ei saada tutkimustietoa

Mahdollisuudet

- * Perinnöllisiä sairauksia pystytään vastustamaan hyvin vapaaehtoisuuden pohjalta
- * Tietokanta antaa mahdollisuuksia terveystietojen hyödyntämiseen
- * DNA-tutkimusten kehittyminen tuo uusia keinoja sairauksien vastustamiseen

Uhat

- * Ulkom.koirien vaikutus perinn. sairauksissa kun taustoja ei tarkoin tiedetä
- * Kantaan ilmaantuu uusia sairauksia, joita emme tunne/tunnista
- * riittävän hyvin
- * Toistaiseksi satunnaisina esiintyvät sairaudet valtaavat kannan

Ulkomuoto, rakenne

Vahvuudet

- * Terve rakenne melko yhtenäinen
- * Ulkomuodollisesti on saavutettu hyvä taso suomalaiseen kantaan
- * Hyviä päitä
- * Purentavikoja ja hammaspuutoksia vähän
- * Karvanlaatu hyvä

Heikkoudet

- * Tyyppien vaihtelu
- * Hinteliä rakenteita ja luisua lantiota ja köyristyviä lanneosaa esiintyy
- * Vastakkainasettelu eri karvanlaatuojen välillä
- * Värytys vaihtelee

Mahdollisuudet

- * Voidaan vaikuttaa jalostuksella
- * Ulkomuotoa voidaan parantaa ja yhtenäistää koska kannassa on

Jazzmo Castanet

hyviä koiria
* Rotumääritelmän antamat mahdollisuudet

Uhat

- * Ulkomaisia koiria käytettäessä ulkomuodolliset vaihtelut ja heikkoudet lisääntyvät
- * Ulkomuoto ja rakenne jätetään jalostuksessa kokonaan huomiotta kun keskitytään jalostuspohjaan ja terveyteen
- * Harrastuskoirina aletaan suosia kevyttä rakennetta

Luonne, käyttö-ominaisuudet

Vahvuudet

- * Aktiivinen, helppo kouluttaa, miellyttämishaluinen, monipuolinen harrastuskoira
- * Suurin osa koirista luonteensa puolesta hyviä

Heikkoudet

- * Liian varautuneita ja pehmeitä koiria on
- * kiinnitettävä huomiota
- * Kasvatuksen vaikutusta luonteeseen ja käyttämiseen vaikea arvioida

Mahdollisuudet

- * Voidaan vaikuttaa jalostuksella
- * Luonteiden vahvistaminen mahdollista koska kannassa on tasapainoisia koiria

Uhat

- * Jos jalostuspohja kapenee ja heikkoluonteisiakin koiria käytetään jalostukseen kärsivät luonteet
- * Kokemattomat omistajat vahvistavat koiriensa negatiivisia piirteitä

Kasvatustoiminta

Vahvuudet

- * Kasvatustoiminta yhdistyksen piirissä, villiä kasvatusta ei ole lainkaan
- * Vapaaehtoinen toiminta jalostuksen hyväksi
- * Avoimuus kasvattajien kesken oman kasvatustoiminnan tuloksista

Heikkoudet

- * Uusia kasvattajia ei ilmaannu tarpeeksi
- * Urosten omistajien passiivisuus
- * Olemassa olevan materiaalin liian suppea käyttö

Mahdollisuudet

- * Kasvattajakollegion roolia voidaan tehostaa
- * Uusia kasvattajia uroksen omistajia saadaan mukaan kasvatus-toimintaan
- * Tietokanta helpottaa kasvatustoimintaa

Uhat

- * Jalostusmateriaali vähenee
- * Jalostusvalinnoissa etusija annetaan titteleille
- * Kasvattajia luopuu koska riskit pelottavat tai sopivia yhdisteleimiä mahdoton löytää
- * Kasvatustoimintaa lipsuu yhdistyksen ulkopuolelle, villiä kasvatusta ja pentutehtailua

Rodun kysyntä

Vahvuudet

- * Kysyntä ollut tasaista
- * Kasvattajilla vara valita hyvät kodit pennuille
- * Kodinvaihto-koiria ei juuri lainkaan

Heikkoudet

- * Monilla rodusta kiinnostuneilla väärä kuva rodusta
- * Huonoa mainetta lisäävää väärää tietoa liikkuu

Mahdollisuudet

- * Oikeata tietoa rodusta saadaan levitettyä mm. internet-sivuilla
- * Agilityn kautta rotu on esillä ja tunnettuus kasvaa

Uhat

- * Kysyntä pienenee jos oikea tieto ei tavoita rodusta kiinnostuneita

Kipazin Aasa Vali

6.4 Varautuminen ongelmiin

Jalostuspohjan laajentaminen ei onnistukaan

Syy

- * Ei saada riittävästi uutta verta tuontikoirista tai ulkomailla astutuksista.
- * Uusia kasvattajia ja urosten omistajia ei saada riittävästi kiinnostumaan kasvatuksesta, jolloin käyttökelpoisia koiria jää jalostuksen ulkopuolelle.
- * Sukulaisuusasteeltaan pienet yhdistelmät, jotka laajentaisivat jalostuspohjaa, epäonnistuvat esim. astutus ei onnistu, narttu ei tule kantavaksi, pentuja syntyy vähän, pentueessa esiintyy sairauksia ja jäävät jatkossa jalostuksen ulkopuolelle.

Varautuminen

- * Roturisteytyksen mahdollisuuksien selvittäminen
- * Kannustetaan ja tuetaan rodun harrastajia ulkomaisten koirien käyttöön (tuontikoirat, astutus ulkomailla, sperman tuonti)

Miten vältetään

- * Huolehditaan, että uusilla rodun harrastajilla on käytettävissään riittävästi tietoa heidän harkitessaan kasvatuksen aloittamista tai uroksen jalostuskäyttöä

Toteutuessaan merkitsee

- * Kannan sukulaisuusaste nousee
- * Kasvattajat jättävät teettämättä pentuja nartulla koska järkevää yhdistelmää ei löydy
- * Pentueita on pakko teettää sukulaisuusasteeltaan korkeistakin yhdistelmistä kun vaihtoehtoja ei ole
- * Joudutaan jalostuspohjan kapenemisen kierteeseen
- * Sairauksien riski kasvaa, luonteet voivat heiketä, elinkelpoisuus heikkenee

Perinnöllisten sairauksien esiintyminen tihenee

Syy

- * Ulkomaisten koirien taustoja ei aina tunneta tarpeeksi tarkkaan, joten niiden käyttö jalostuspohjan laajentamista haettaessa tuo riskin sairauksien lisääntymisestä

Miten vältetään

- * Selvitetään ulkomaisten koirien tausta niin tarkkaan kuin se yhteistyössä niiden kasvattajien ja ulkomaisten rotuyhdistysten kanssa on mahdollista

Toteutuessaan merkitsee

- * Ulkomaisten koirien jälkeläisiä jää jatkossa jalostuksen ulkopuolelle ja se hidastaa jalostuspohjan laajentumista
- * Heikentää rodun mainetta ja kysyntää
- * Kasvatus vähenee sairauksien pelossa

Ulkomaisten koirien käytön tuomat riskit: perinnöllisten sairauksien lisääntyminen, uusien sairauksien esiintyminen, ulkonäkövaihtelut

Syy

- * Taustojen selvittäminen ei aina onnistu niin tarkkaan kuin suomalaisten koirien kohdalla
- * Tiedetään, että taustoissa on sekalaisen tyyppisiä ja ulkomuodoltaan erilaisia koiria, silti ulkomaisia koiria on käytettävä geenipohjan laajentamiseksi

Varautuminen

- * Yhteistyön kehittäminen ulkomaisten rotuyhdistysten kanssa tietojen vaihdossa

Sannariina Päivänsäde ja Krumme Furche Veni-Vidi-Vici

Miten vältetään

- * Ulkomaisten koirien jälkeläisten jalostuskäytössä seuraavissa sukupolvissa kiinnitetään jalostusyhdistelmien valinnassa erityistä huomiota ei-toivottujen piirteiden lieventämiseen

Toteutuessaan merkitsee

- * Kaventaa jalostuspohjaa jos ulkomaisten koirien jälkeläiset jäävät heikkouksien takia jalostuksesta pois
- * Sairaudet leviävät ja niiden vastustamiseksi jo tehdyn työn tulokset menetetään
- * Tyyppi ja ulko-muoto muuttuu sekalaiseksi ja nykyiset ulko-muodollisen laadun saavutukset menetetään

6.5 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi

6.5.1 Kasvattajakollegion kokoonpano

Kasvattajakollegion jäsenmäärä on korkeintaan kuusi (6) ja kasvattajakollegion valitsee hallitus kahdeksi (2) vuodeksi kerrallaan. Kasvattajakollegion jäsenellä tulee olla kennelnimi ja hänen on oltava sekä Suomen Kromfohrländer r.y:n että Suomen Kennelliitto ry:n jäsen. Kasvattajakollegion kokouksissa kullakin kollegion jäsenellä on yksi (1) ääni.

6.5.2 Kasvattajakollegion jäsenet

Kaudella 2005 - 2006 kasvattajakollegion puheenjohtajana toimii Viivi Snellman (Bingis) ja sihteerinä Päivi Naasko (Gennabell). Muut jäsenet ovat: Anne Grönroos (Demian's), Tiina Heikkinen (Frogmorton's), Kaarina Heininen (Minimaxin) ja Tiina Koponen (Krumme Furche).

Yhdistyksen hallitus valitsee kollegion jäsenet kaudelle 2007 - 2008 yhdistyksen vuoden 2006 syysvuosikokouksen jälkeen.

6.5.3 Kasvattajakollegion tehtävät

Kasvattajakollegion tarkoitus on edistää kromforländerien jalostuksellista tasoa, toimia yhteistyöelimenä kasvattajille ja neuvoa jalostus- ja kasvatustyössä.

Kasvattajakollegion tehtävät:

- Jakaa rotutietoutta kasvattajille
- Neuvoa ja opastaa uusia kasvattajia kaikin tavoin
- Tekee jalostusneuvontapäätöksiä
- Vastaa jalostusneuvontapyyntöihin
- Kerää tietoja toteutuneista jalostusyhdistelmistä
- Ylläpitää jalostusuroslistaa
- Järjestää tarvittaessa jalostuskatselmuksia
- Laatia vuosittain yhdistyksen vuosikokoukseen toimintasuunnitelma- ja kertomus
- Osallistua toimialuettaan käsitteleviin koulutuksiin
- Pitää yhteyttä pentuvälittäjään
- Vastaa toiminnastaan Suomen Kromfohrländer ry:n hallitukselle.

Armaani Huippu-Heppu

6.5.4 Jalostuskoiralle asetettavat suositukset

Jalostukseen käytettävän koiran tulee olla iältään vähintään kaksi-vuotias (2), terverakenteinen ja luonteeltaan rodunomainen eikä sillä saa olla todettuja perinnöllisiä sairauksia. Koiran silmien tulee olla virallisia silmätutkimuksia tekevän eläinlääkärin terveiksi toteamat eikä tarkastuslausunto saa astutusohjelmalla olla vuotta vanhempi. Suositellaan, että koiralla on näyttelystä vähintään laatuarvostelun arvosana hyvä. Mikäli koiralla ei ole näyttelypalkintoa tulee kasvattajakollegiolla varata mahdollisuus tarvittaessa nähdä koira ennen jalostussuosituksen antamista.

6.5.5 Kasvattajan vastuu

Kasvattaja on Suomen Kennelliitto ry:n ja Suomen Kromfohrländer ry:n jäsen ja on allekirjoittanut Suomen Kennelliiton kasvattajasitoumuksen. Kasvattaja käyttää kaikissa jalostukseen liittyvissä sopimuksissa Kennelliiton vahvistamia lomakkeita.

Kasvattaja toimii hyvän kenneltavan mukaisesti, on tutustunut rodun tilaan sekä jalostuksen tavoiteohjelmaan ja tekee yhteistyötä rotuyhdistyksen kanssa. Kasvatustyössään hän on suunnitelmallinen ja huomioi rodun jalostukselliset tavoitteet siten, että hänen kasvatustyönsä edesauttaa rodun pysymistä terveenä ja elinvoimaisena ja perinnöllisen vaihtelun laajentumista. Kasvattaja on rehellinen omassa kasvatustyössään ja kunnioittaa myös toisten kasvattajien työtä sekä jakaa avoimesti kokemuksia ja tietoa heidän ja rotuyhdistyksen kanssa. Kasvattaja on kuitenkin aina yksin vastuussa tekemistään jalostusratkaisuista ja kasvattamistaan pentueista.

Kasvattaja käyttää jalostukseen vain narttua, joka täyttää jalostuskoiralle asetetut suositukset ja valitsee uroksen, joka niin ikään täyttää jalostuskoiralle asetetut suositukset sekä huolehtii siitä, että suunniteltu yhdistelmä on rotuyhdistyksen hyväksymä. Tarvitessaan neuvoja narttunsa jalostuskäyttöön liittyvissä asioissa omistaja on yhteydessä rotuyhdistykseen.

Kaihelin Ultra Bra

Kasvattaja luovuttaa pennun omistajalle rekisteritodistuksen, kirjalliset hoito- ja ruokintaohjeet, sekä tietoa rodusta, rotua rasittavista perinnöllisistä sairauksista, pennun sukutaustasta ja sairauksien esiintymisestä suvussa ja pennun riskistä saada perinnöllisiä sairauksia. Kauppakirjaan merkitään terveydelliset riskit ja niiden aiheuttamat toimenpiteet riittävissä laajuudessa. Kasvattaja ohjaa ja auttaa kasvattiensa omistajia koiran rodunomaisessa kasvatuksessa ja hoidossa myös pennun luovutuksen jälkeen.

6.5.6 Uroksen omistajan vastuu

Uroksen omistaja on Suomen Kennelliitto ry:n ja Suomen Kromfohrländer ry:n jäsen ja on kiinnostunut rodusta ja tutustunut rodun tilaan sekä jalostuksen tavoiteohjelmaan. Uroksen omistaja antaa kattavan kuvauksen koiran ominaisuuksista kasvattajakollegiolla ja nartun omistajalle, jotta

uroksen sopivuus jalostukseen voidaan arvioida. Urosta ei tule antaa jalostukseen mikäli se ei täytä jalostuskoiralle asetettavia suosituksia.

Uroksen omistaja varmistuu siitä, että astutettava narttu täyttää jalostuskoiralle asetetut suositukset ja että aiottu yhdistelmä on kasvattajakollegion hyväksymä sekä tiedustelee kasvattajalta onko tämä allekirjoittanut kasvattajasitoumuksen. Uroksen omistaja varmistaa, että astutuksesta laadittavassa astutussopimuksessa ja astutustodistuksessa käytetään Suomen Kennelliiton vahvistamaa lomakemallia.

Omistaja ei anna urosta jalostukseen sen jälkeen kun katsotaan, että sen jälkeläismäärää ei ole enää syytä kasvattaa rodun kokonaistilaa ajatellen.

Tarvitessaan neuvoja uroksensa jalostuskäyttöön liittyvissä asioissa omistaja on yhteydessä rotuyhdistykseen. Uroksen omistaja tekee itsenäisesti lopullisen päätöksen uroksensa jalostuskäytöstä.

6.5.7 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi 5-vuotiskaudella 2007 - 2011

Jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteet otetaan huomioon yhdistyksen vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa ja kasvattajakollegion toimintasuunnitelmassa.

2007

- aloitetaan selvitystyö aineiston kokoamiseksi ja roturisteytyksessä käytettäväksi sopivan toisen rodun etsimiseksi roturisteytyksentoteuttamista tai toteuttamatta jättämistä koskevaa päätöksentekoaarten
- aloitetaan kasvattajien avustuksella yhteydenotot potentiaalisten jalostusurosten omistajiin urosten saamiseksi jalostusurosrekisteriin
- otetaan käyttöön pentuekohtainen kasvattajakysely vuoden täyttäneistä pentueista
- aloitetaan "Kromfohländerkasvatuksen käsikirjan" jakelu kasvattajille ja kasvatuksesta kiinnostuneille nartun ja uroksen omistajille
- suunnitellaan jalostustarkastuslomake
- mahdollisuus jalostustarkastuksiin yhdistyksen suurempien tapahtumien yhteydessä
- jatketaan ja tiivistetään yhteydenpitoa ulkomaisiin rotuyhdistyksiin
- osallistutaan Helsingin yliopiston koirien epilepsiaa, perinnöllistä harmaakaihia ja digitaalista hyperkeratoosia koskevaan tutkimukseen
- järjestetään kasvattajapäivä

Pelmondo

2008

- terveystarkastus omistajille ja terveys- ja ulkomuotoarkastus kasvattajille neljän vuoden välein (edellinen toteutettu 2004)

- laaditaan tilasto pentueilmoituksista (4-5 vuodelta taaksepäin)

2009

- järjestetään kasvattajapäivä

2010

2011

- roturisteyksen toteuttamisesta tai toteuttamatta jättämisestä päättäminen viimeistään viisivuotiskauden viimeisenä vuonna

- järjestetään kasvattajapäivä

Penelope

7 Tavoiteohjelman toteuttamisen seuranta

Yhdistyksen hallitus seuraa ja valvoo tavoiteohjelman toteutumista. Kasvattajakollegion tehtävänä on seurannan toteuttaminen.

Kollegion toimintasuunnitelmassa huomioidaan tavoiteohjelmassa asetetut tavoitteet.

Kollegion vuosittaisessa toimintakertomuksessa, joka on osa yhdistyksen toimintakertomusta, raportoidaan tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta. Raportoinnin yhteydessä päivitetään tavoiteohjelman sisältämät tilastotiedot.

Toteutumisen seuranta pohjautuu tilastotietoihin. Seurannan kohteet ovat:

- rekisteröintien kehittyminen
- sukulaisuusasteen kehittyminen
- jalostukseen käytettävien koirien lukumäärän kehittyminen
- tehollisen populaation kehittyminen
- uusien kasvattajien ja urosten omistajien mukaantulo kasvatustoimintaan
- jalostusurosrekisterin toimivuus
- terveystilastojen kehittyminen; silmätaudit, epilepsia, hyperkeratoosi

Tilastoseuranta julkaistaan vuosittain yhdistyksen lehdessä.

Jalostuksen tavoiteohjelma on koko jäsenistön käytettävissä ja seurattavissa. Hyväksytty jalostuksen tavoiteohjelma julkaistaan kokonaisuudessaan yhdistyksen lehdessä sekä ensimmäisessä hyväksymisen jälkeen ilmestyvässä vuosikirjassa. Tavoiteohjelma on myös luettavissa yhdistyksen internet-sivuilla sekä saatavissa pyynnöstä kasvattajakollegiolta.

Tavoiteohjelmaa voidaan tarvittaessa tarkentaa voimassaolokauden kuluessa. Mahdolliset tarkennukset julkaistaan yhdistyksen lehdessä sen jälkeen kun ne on hyväksytty hallituksessa, sekä ensimmäisessä tarkennuksen jälkeen julkaistavassa vuosikirjassa.

Tavoiteohjelma tarkistetaan kokonaisuudessaan viiden vuoden voimassaolokauden 2007–2011 lopussa.

8 Lähteet

Wanda Gräfin von Westarp & Inga M. Becker: Kromfohländer, 2003

Wuff 3/2004, Claus Beckerin yhteenveto rodun jalostuksellisesta tilanteesta

Wuff 5/2006, Claus Beckerin yhteenveto rodun tilanteesta epilepsian osalta

Suomen Kromfohländer ry, Kasvattajakollegio, Terveys- ja ulkomuotokyselyn tiedot, koottu 2004 - 2006

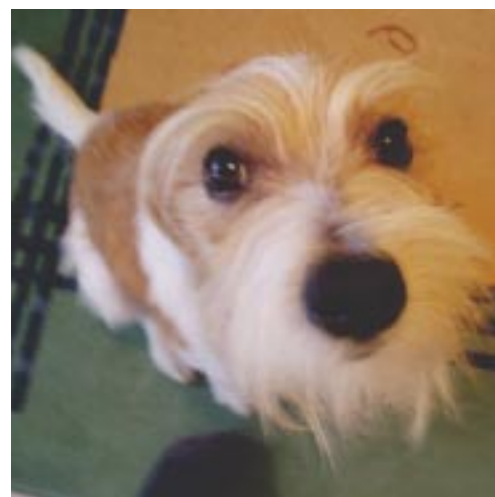
Suomen Kromfohländer ry:n vuosikirjat

Jettildan Aivaneka

9 Liitteet

- Liite 1 Rotumääritelmä
- Liite 2 Kasvattajakollegion sääntö
- Liite 3 Rekisteröintimäärät 1962 - 2006
- Liite 4 Sukulaisuusaste 1992 - 2006

Krumme Furche Wimme

JTO:n LIITE 1

ROTUMÄÄRITELMÄ

FCI:n numero 192

Hyväksytty: FCI 12.10.1998, SKL-FKK 22.8.1999

KROMFOHRLÄNDER

Alkuperämaa: Saksa

KÄYTTÖTARKOITUS: Seura- ja kotikoira

LYHYT HISTORIAOSUUS: Kromfohrländer on yksi nuorimmista saksalaisista koiraroduista ja hyväksytty kansainvälisesti vuonna 1955. Rodun ensimmäinen kasvattaja, rouva Ilse Schleifenbaum, asui Siegenin lähellä eteläisessä Nordrhein-Westfalenissa lähellä "krom Fohrin" aluetta, jota kutsutaan nykysaksaksi "krumme Furche". Rodun nimi kromfohrländer on syntynyt näistä sanoista. Kromfohrländerin ihastuttava olemus ja luonne ovat peräisin sen esivanhemmilta, karkeakarvaiselta kettuterrieriltä ja grand griffon vendeeniltä.

YLEISVAIKUTELMA: Keskikokoinen. Rodussa on karvapeitteen mukaan kaksi eri muunnosta, karkeakarvainen ja sileäkarvainen.

TÄRKEITÄ MITTASUHEITA: Runko on säkäkorkeutta hieman pitempi.

KÄYTTÄYTYMINEN/LUONNE: Sopeutuvainen, oppivainen ja temperamenttinen seura- ja kotikoira, joka on hieman pidättyväinen vieraita kohtaan. Metsästysvietti on vähäinen. Aggressiivisuus ja arkuus eivät ole toivottavia.

PÄÄ:

KALLO-OSA: Hieman pyörästynyt, kulmakaaret eivät ole erottuvat, selvä otsauurre.

OTAPENGER: Selvästi havaittava.

KIRSU: Keskikokoinen, väriltään mieluiten musta, ruskea on sallittu. Sieraimet ovat avoimet.

KUONO-OSA: Kuonon pituuden suhde kallon pituuteen on 1 : 1. Kuonon ja kallon ylälinjat ovat yhdensuuntaiset. Kuononselkä on suora ja kohtuullisen leveä, sivulta ja ylhäältä katsottuna kuononkärkeä kohti hieman kapeneva.

HUULET: Suupieliä myöten tiiviit ja tummapigmenttiset, eivät liian voimakkaat.

LEUAT/HAMPAAT/PURENTA: Vahvat leuat, säännöllinen ja täydellinen leikkaava purenta (42 hammasta hammaskaavion mukaisesti) ts. yläleuan etuhampaat ovat tiiviisti alaleuan etuhampaiden edessä ja hampaat ovat kohtisuorassa leukoihin nähden. Tasapurenta on sallittu.

POSKET: Hyvälihaksiset, kuivat posket ulottuvat alaleuasta yläleuan ohi poskikaariin.

SILMÄT: Keskikokoiset, soikeat, hieman vinoasentoiset ja väriltään tummanruskeat; keskiruskeat on sallittu.

KORVAT: Ylös, pään sivuille kiinnittyneet taittokorvat, taitteen ylälinja ei nouse kallon ylälinjaa korkeammalle. Korvat ovat kolmionmuotoiset, kärjestään pyörästyneet ja päänmyötäiset. Ne ovat erittäin liikkuvaiset ja asennoiltaan mielialan mukaiset; hieman harittavat korvat sallitaan.

KAULA: Viistoasentoinen, niskasta hieman kaartuva, keskipitkä, voimakas ja selkää kohti levenevä. Kaulanahka on tiivis.

RUNKO:

YLÄLINJA: Suora, selkälinja on hieman säkäkorkeutta pitempi.

SÄKÄ: Erottuva.

SELKÄ: Voimakas, keskipitkä ja suora.

LANNE: Hieman rintakehää kapeampi ja hyvin kehittynyt.

LANTIO: Hieman viisto ja lihaksikas.

RINTAKEHÄ: Kohtuullisen leveä ja syvä, kyynärpäiden tasolle ulottuva. Kyljet ovat hieman kaarevat ja eturinta hieman korostunut.

ALALINJA JA VATSA: Vatsaviiva on lanneosaa kohti kohoava.

HÄNTÄ: Typistämätön, keskipitkä, voimakastyvinen ja sapelimainen; hieman kiertyvä häntä on sallittu. Koiran ollessa rauhallinen häntä riippuu hännänpää hieman kaartuneena, liikkeessä se nousee sirpin muotoisena selän yläpuolelle. Hännän karvapeite on rungon karvapeitteen mukainen.

RAAJAT:

ETURAAJAT:

YLEISVAIKUTELMA: Eturaajat ovat edestä katsottuna suorat ja asennoltaan pystyt.

LAVAT: Hyvin lihaksikkaat, lapaluut ovat kohtuullisen pitkät ja viistot.

OLKAVARRET: Hyvin lihaksikkaat ja lapaan nähden noin 110°:n kulmassa.

KYYNÄRPAÄT: Luonnostaan rungon myötäiset, eivät sisään- eivätkä ulospäin kääntyneet; olkavarren ja kynnärvarren välinen kulmaus on noin 120°.

RANTEET: Hyvin kehittyneet, eivät kuitenkaan liian voimakkaat eivätkä paksut.

VÄLIKÄMMENET: Suhteellisen lyhyet, edestä katsottuna kynnärvarsien suorana jatkeena, sivusta katsottuna hieman viistot.

KÄPÄLÄT: Varpaat ovat hieman kaartuneet ja tiiviisti yhdessä. Kynnet ovat voimakkaat, päkiät hyvin kehittyneet ja tummapigmenttiset, vaaleat kynnet ovat sallitut.

TAKARAAJAT:

YLEISVAIKUTELMA: Takaraajat ovat takaa katsottuna suorat ja asennoltaan pystyt.

REIDET: Hyvin lihaksikkaat. Reiden ja lantion välinen kulmaus on noin 100°.

SÄÄRET: Jäniteikkäät, muodostavat reiden kanssa noin 105°:n kulman.

VÄLIJALAT: Kuten välikämmenet, mutta pystysuorat. Ei kannuksia.

KÄPÄLÄT: Kuten etukäpälät.

LIIKKEET: Sulavat, tehokkaat, tasapainoiset ja maatavoittavat, pitkä etuaskel ja voimakas työntö. Kromfohländer hyppii mielellään; se ei saa peitsata.

NAHKA: Tiiviisti rungonmyötäinen. Pigmentti on karvapeitteen merkkien mukainen.

KARVAPEITE:

KARVA: Karkeakarvainen: Tiheää ja laadultaan karkeaa, muodostaa parran. Säen ja selän kohdalla karvan pituus on korkeintaan 7 cm. Kyljissä karva on lyhyempää, noin 3 cm. Selässä ja raajoissa karva on karkeampaa kuin kyljissä. Karva on pitempää pään etuosassa. Korvissa karva on samanlaista kuin rungossa. Aluskarva on lyhyttä ja pehmeää.

Sileäkarvainen: Tiheää ja laadultaan sileää, ilman partaa. Säen ja selän kohdalla karvan pituus on korkeintaan 7 cm. Kyljissä karva on lyhyempää, noin 3 cm. Karva on tiiviisti rungon myötäistä. Korvissa, kaulan alapuolella ja rinnassa karva on pitempää. Hännässä on selvä hapsutus. On toivottavaa, että eturaajojen takaosassa ja reisissä on kunnan hapsutus. Pään etuosassa karva on lyhyttä. Aluskarva on lyhyttä ja pehmeää.

VÄRI: Rungon perusväri on valkoinen, jossa on vaaleanruskea tai punaruskeasta voimakkaaseen tummanruskeaan oleva satula tai erikokoisia suuria läiskiä. Jos aluskarva on ruskeaa, voivat karvojen päät olla mustat. Pään väritys on mahdollisimman symmetrinen. Poskissa silmien yläpuolella ja korvissa on vaaleanruskeat tai punaruskeasta tummanruskeaan olevat merkit. Merkkien välissä on joko otsassa tai niskaan asti ulottuva yhtenäinen, valkoinen piirto (symmetrinen maski, jossa on "pläsi").

KOKO JA PAINO:

SÄKÄKORKEUS: 38 - 46 cm

PAINO: Urokset 11 - 16 kg ja nartut 9 - 14 kg.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen.

VAKAVAT VIRHEET: Vaaleat silmät; liian haalistuneet ruskeat merkit, mustat läiskät ilman ruskeaa aluskarvaa, merkkien puuttuminen rungosta, erittäin epäsymmetriset merkit päässä.

HYLKÄÄVÄT VIRKEET: Ylä- tai alapurenta; useamman kuin kahden poskihampaan tai kolmen välihampaan puuttuminen; albinismi; siniset silmät; luonneviat (agressiivisuus, arkuus).

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyneitä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

HUOMIOITAVA: Yksittäisen etuhampaan puuttuminen ylä- tai alaleuasta, samoin kuin lyhyehkö tai pitkäkö karvapeite eivät ole hylkääviä virheitä muutoin erinomaisella tai erittäin hyvällä yksilöllä.

JTO:n LIITE 2

SUOMEN KROMFOHRLÄNDER RY

KASVATTAJAKOLLEGION SÄÄNNÖT

Voimaan 1.1.2001. Muutos 9.1.2005. Muutos 28.1.2006.

1. KASVATTAJAKOLLEGIION TARKOITUS

- Edistää kromforländerien jalostuksellista tasoa
- Toimia yhteistyöelimenä kasvattajille
- Neuvoa jalostus- ja kasvatustyössä

2. TEHTÄVÄT

- Jakaa rotutietoutta kasvattajille
- Neuvoa ja opastaa uusia kasvattajia kaikin tavoin
- Tehdä jalostusneuvontapäätöksiä
- Vastata jalostusneuvontapyyntöihin
- Kerätä tietoja toteutuneista jalostusyhdistelmistä
- Ylläpitää jalostusuroslistaa
- Järjestää tarvittaessa jalostuskatselmuksia
- Laatia vuosittain yhdistyksen (muutos 28.1.2006) vuosikokoukseen toimintasuunnitelma- ja kertomus
- Osallistua toimialuettaan käsitteleviin koulutuksiin
- Pitää yhteyttä pentuvälittäjään (muutos 28.1.2006)

3. KASVATTAJAKOLLEGIION JÄSENYYS

Kasvattajakollegion jäsenmäärä on korkeintaan kuusi (6) (muutos 9.1.2005) ja kasvattajakollegion valitsee hallitus kahdeksi (2) vuodeksi kerrallaan. Kasvattajakollegion jäsenellä tulee olla kennelnimi ja hänen on oltava sekä Suomen Kromfohländer r.y.:n että Suomen Kennelliitto r.y.:n jäsen. Kasvattajakollegion kokouksissa kullakin kollegion jäsenellä on yksi (1) ääni.

4. TYÖSKENTELY

Kasvattajakollegion jäsenet ovat pääsääntöisesti yhteydessä toisiinsa puhelimitse ja sähköpostin välityksellä. Kollegion on kuitenkin kokoonnuttava kun vähintään kaksi (2) kasvattajaa sitä vaatii, kuitenkin vähintään kerran (1) vuodessa. Kokouksen äänivaltaisuus on saavutettu kun paikalla on puolet kasvattaja-kollegion jäsenistä.

Kasvattajakollegio valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja sihteerin. Kasvattajakollegion ratkaistessa asian äänestämällä ratkaisee puheenjohtajan kanta äänestyksen päättyessä tasatulokseen. (Muutos 28.1.2006)

Kasvattajakollegio voi kutsua kokouksiinsa ulkopuolisia asiantuntijoita.

5. KASVATTAJAKOLLEGIION JÄSENTEN PÄÄVASTUUALUEET

5.1 Puheenjohtaja

Johtaa kasvattajakollegion kokouksia
Pitää tarvittaessa yhteyttä yhdistyksen (muutos 28.1.2006) hallitukseen,
SSKY:n hallitukseen ja SKL:n jalostuskonsulttiin
Kutsuu kasvattajakollegion koolle

5.2 Sihteeri

Toimii sihteerinä kasvattajakollegion kokouksissa
Vastaanottaa jalostuspyynnöt ja -tiedustelut
Arkistoi ja välittää kasvattajakollegion toimittamaa materiaalia
Tekee esityslistat kokouksiin
Laatii kokousten pöytäkirjat
Hoitaa jalostusurostia
Hoitaa kirjeenvaihtoa

6. JALOSTUSTAVOITTEET

6.1 Terveys

Tavoitteena on käyttää siitokseen vain terveitä ja terveistä linjoista polveutuvia koiria ja vähentää rodussa esiintyviä sairauksia ja vikoja.

6.2 Luonne

Tavoitteena valpas, ei vihainen eikä liian arka koira.

6.3 Kokonaisuus

Päämääränä on rotumääritelmän mukainen, fyysisesti ja psyykkisesti terve koira.

7. JALOSTUSKOIRAT JA PENNUT

7.1 Siitokseen käytettävä uros

Luonne rodunomainen

Terverakenteinen

·Virallisia silmätutkimuksia tekevän eläinlääkärin terveiksi toteamat silmät.

Tarkastuslausunto ei saa astutushetkellä olla vuotta vanhempi.

Ikä vähintään kaksi (2) vuotta

Ei todettuja perinnöllisiä sairauksia

Mikäli koira ei ole palkittu näyttelyssä vähintään laatuarvostelun kakkosella, tulee kollegiolle varata mahdollisuus nähdä koira.

7.2 Siitokseen käytettävä narttu

Luonne rodunomainen

Terverakenteinen

Virallisia silmätutkimuksia tekevän eläinlääkärin terveiksi toteamat silmät.

Tarkastuslausunto ei saa astutushetkellä olla vuotta vanhempi.

Ikä vähintään kaksi (2) vuotta

Ei todettuja perinnöllisiä sairauksia

Mikäli koira ei ole palkittu näyttelyssä vähintään laatuarvostelun kakkosella, tulee kollegiolle varata mahdollisuus nähdä koira.

7.3 Luovutettavat pennut

Suosittelaa pentujen silmäpeilausta ennen luovutusikää mahdollisten synnynnäisten silmäsairauksien toteamiseksi.

8. KÄYTÄNNÖN JALOSTUSTYÖ

Yhdistelmää suunniteltaessa otetaan huomioon sukutaulullinen sopivuus,

ulkomuoto- ja luonneseikat sekä perinnölliset sairaudet ja viat. Koirille asetettavat vähimmäisvaatimukset arvioidaan sen hetkinen rodun taso huomioon ottaen. Tavoitteena on AINA rodun parantaminen.

Kasvattajan tulee ilmoittaa suunnittelemaastaan jalostusyhdistelmästä kaksi (2) viikkoa ennen suunniteltua astutusta. Mikäli kasvattajalla ei ole ehdottaa urosta, vaan hän haluaa kasvattajakollegiolta ehdotuksen, tulee tiedustelu tehdä kuukautta (1) ennen suunniteltua astutusta. Lisäksi jalostusyksilöiden on täytettävä jalostukseen käytettävältä koiralta vaadittavat vähimmäiskriteerit.

Jalostukseen käytettävästä nartusta ja uroksesta on täytettävä kollegion laatima terveystarkastuslomake. Nartun osalta lomake liitetään jalostus-ilmoitukseen/tiedusteluun. Kasvattajan tulee huolehtia, että hänen valitsemansa uroksen terveystarkastuslomake on toimitettu kollegiolle ennen astutusta. (Muutos 28.1.2006)

Jos kasvattaja haluaa käyttää ulkomaista urosta, hän esittelee kollegiolle uroksen silmätarkastuslausunnon, sukutaulun, kuvauksen luonteenpiirteistä ja valokuvia valitsemastaan uroksesta. Näiden tietojen pohjalta kollegio tekee päätöksensä yhdistelmän hyväksymisestä/ hylkäämisestä. Kollegion jäsenistä 2/3 pitää olla läsnä päätöstä tehtäessä.

Kollegio toimii myös kasvatusta valvovana elimenä ja voi niin harkittuaan suositella esitetyn koiran/jalostusyhdistelmän siitokseen käyttämättä jättämistä. Tällöin annetaan perustelut kirjallisesti kyseisen koiran omistajalle.

Mikäli kasvattaja ei ennen aiottua astutusta ilmoita kasvattajakollegiolle suunnittelemaansa jalostusyhdistelmää ja/tai toimii vastoin kasvattaja-kollegion suositusta, eivät ko. jalostusyhdistelmästä olevat pennut pääse Suomen Kromfohrländer ry:n pentuvälitykseen eikä yhdistelmää ja pentuja ilmoiteta yhdistyksen internet-sivujen pentuvälityksessä.

9. YHTEYDENPITO PENTUVÄLITTÄJÄÄN

Kasvattajakollegio ilmoittaa pentuvälittäjälle suunnitteilla olevat, kollegion hyväksymät jalostusyhdistelmät sen jälkeen kun kasvattajan tekemä jalostustiedustelu/ilmoitus on käsitelty kollegiossa. Ilmoituksen tarkoituksena on pitää pentuvälittäjä ajan tasalla suunniteltujen pentueiden suhteen. Kasvattaja ilmoittaa itse pentuvälittäjälle milloin tiedon ja kasvattajan yhteystiedot voi julkistaa pentuvälityksessä. (Muutos 28.1.2006).

10. SEURANTA

Kasvattajakollegio järjestää terveystarkastuksia ja tarvittaessa myös jalostuskatselmuksia.

Kasvattajakollegion jäsenet osallistuvat pentutapaamisiin, mikäli kasvattaja tällaisen järjestää ja ilmoittaa siitä kollegiolle.

Kasvattajille annetaan kunkin pentueen arviointia varten lomake, joka palautetaan täytettynä kollegion sihteeriille. Täten autetaan kasvattajaa työnsä seurannassa ja kerätään tärkeää tietoa kollegiolle.

KROMFOHRLÄNDER-PENTUJEN REKISTERÖINTILUVUT 1962 - 2006

Vuodet 1962 - 1991

Lähde: Koiramme-lehti. Lukumäärät rekisteröintipäivämäärän mukaan.

Vuosi	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Rekisteröinnit	9	13	15	42	42	41	24	24	28	49	55	48
Vuosi	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Rekisteröinnit	39	45	22	22	24	56	13	30	30	20	20	9
Vuosi	1986	1987	1988	1989	1990	1991						
Rekisteröinnit	20	5	12	10	0	10						

Vuodet 1992 - 2005

Lähde: Suomen Kromfohrländer ry vuosikirjat ja kasvattajakollegion tiedot, rekisteröintilukumäärät pentueen syntymäajan mukaan.

Tässä tilastossa mukana luovutusikässä elossa olleet pennut.

Vuosi	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Pentueet	2	4	4	3	4	3	4	8	3	7	8	3	8
Pentuja	16	24	26	20	25	18	25	48	23	36	43	20	45
Uroksia	6	15	20	10	16	7	8	28	7	19	22	10	28
Narttuja	10	9	6	10	9	11	17	20	16	17	21	10	17
Tuonnit	3	0	0	0	0	0	3	0	0	3	3	2	4
Uroksia	3	0	0	0	0	0	3	0	0	3	1	1	0
Narttuja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	4
YHT.	19	24	26	20	25	18	28	48	23	39	46	22	49
Uroksia	9	15	20	10	16	7	11	28	7	22	23	11	28
Narttuja	10	9	6	10	9	11	17	20	16	17	23	11	21

Vuosi 2005 2006

Pentueet	4	4
Pentuja	32	25
Uroksia	17	12
Narttuja	15	13
Tuonnit	1	2
Uroksia	1	1
Narttuja	0	1
YHT.	33	27
Uroksia	18	13
Narttuja	15	14

1992 - 2006	uroksia yhteensä	238
	narttuja yhteensä	209
	YHTEENSÄ	447

KOIRIEN LUKUMÄÄRÄT 12 VUODEN JAKSOISSA

SYNTYMÄVUODET	1992 - 2003	1993 - 2004	1994 - 2005	1995 - 2006
Pentueet	53	59	59	59
Pentuja	324	353	361	360
Uroksia	168	190	192	184
Narttuja	156	163	169	176
Tuonnit	14	15	16	18
Uroksia	11	8	9	10
Narttuja	3	7	7	8
YHTEENSÄ	338	368	377	378
Uroksia yhteensä	179	198	201	194
Narttuja yhteensä	159	170	176	184

PENTUEIDEN SUKULAISSUUSASTE 1992 - 2006

*Sukulaisuusaste, 6 sukupolvea
Laskennassa käytetty Koirasuku-ohjelmaa*

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ko. vuoden pentueiden keskiarvo	0,33	3,34	8,35	7,50	7,76	7,06	8,68	5,12	7,63	12,25	7,67	4,93	2,55	5,18	
Pentueiden lukumäärä	2	4	4	3	4	3	4	8	3	7	8	3	8	4	4
Sukulaisuusaste pentueittain	0,65	16,24	1,58	0,00	10,34	6,47	6,40	8,45	1,24	12,44	5,59	2,73	4,21	3,49	6,51
	0,00	0,00	10,49	12,26	6,46	9,42	8,01	6,51	6,51	8,17	8,45	5,95	2,87	2,56	2,62
		10,18	1,30	12,79	4,21	7,40	5,34	11,82	7,60	7,60	8,11	14,34	3,70	1,59	6,40
		0,65	0,00	8,97			8,47	6,41		2,61	7,07		8,30	3,37	5,34
								10,41		8,67	8,00		3,68		
								7,93		7,99	24,42		4,29		
								6,39		5,95	29,56		4,87		
								11,49			6,80		7,49		

Sukulaisuusaste 12 v aikajaksoissa

1992 - 2003	1993 - 2004	1994 - 2005	1995 - 2006
7,68	7,55	7,28	7,41

Sukulaisuusaste 5 v aikajaksoissa

1992 - 1996	1993 - 1997	1994 - 1998	1995 - 1999	1996 - 2000	1997 - 2001	1998 - 2002	1999 - 2003	2000 - 2004	2001 - 2005	2002 - 2006
5,65	6,60	6,66	8,00	7,56	7,59	8,81	8,94	7,90	7,50	7,12

Sukulaisuusaste 6 v aikajaksoissa

1992 - 1997	1993 - 1998	1994 - 1999	1995 - 2000	1996 - 2001	1997 - 2002	1998 - 2003	1999 - 2004	2000 - 2005	2001 - 2006
5,97	6,68	7,28	7,65	7,58	8,72	8,71	8,07	7,28	7,23

